

B Docent Muziek Codarts Rotterdam

*Verslag van de uitgebreide opleidingsbeoordeling
7 en 8 april 2016*

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrucken.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Samenvatting	4
Colofon	7
Inleiding	8
Beoogde eindkwalificaties	9
Programma	12
Personeel	17
Voorzieningen.....	19
Kwaliteitszorg	22
Toetsing	24
Gerealiseerde eindkwalificaties.....	26
Bijlagen	27
Bijlage 1 Visitatiecommissie	28
Bijlage 2 Programma visitatie	29
Bijlage 3 Kwantitatieve gegevens	31
Bijlage 4 Eindkwalificaties.....	32
Bijlage 5 Programmaoverzicht.....	39
Bijlage 6 Bestudeerde documenten.....	41
Bijlage 7 Onafhankelijkheidsverklaringen.....	42

Samenvatting

Codarts Rotterdam is een kleinschalige internationale kunstvakhogeschool met bachelor- en masteropleidingen in muziek, dans, circus arts en kunsteducatie, waaronder de bacheloropleiding Docent Muziek. Het instituut onderscheidt zich van andere conservatoria door een breed aanbod aan muziekgenres en – disciplines en een focus op cross-over en interdisciplinariteit. De Bachelor Docent Muziek is een voltijds HBO-opleiding met een nominale duur van 4 jaar (240 EC). Studenten die de Bachelor Muziek volgen kunnen zich specialiseren in drie richtingen: 1. primair onderwijs/pabo; 2. bovenbouw voortgezet onderwijs/CKV/kunst algemeen en 3. buitenschoolse muziekeducatie.

Beoogde eindkwalificaties

De visitatiecommissie heeft vastgesteld dat de eindkwalificaties wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie concreet zijn uitgewerkt en voldoen aan de (inter)nationale eisen. De commissie is positief over de ambities van de opleiding om muziekdocenten en -coaches af te leveren die muzikaal goed zijn onderlegd, zich binnen het beroepenveld kunnen positioneren en in staat zijn een eigen invulling te kunnen geven aan hun muziekpraktijk. De commissie waardeert het dat de opleiding niet streeft naar één type docent en veel nadruk legt op de muzikale eigenheid en vaardigheden van de studenten: studenten krijgen de ruimte zich te ontwikkelen vanuit hun eigen interesses en capaciteiten. De commissie vindt echter dat de didactisch-pedagogische visie op het vak van de muziekdocent meer expliciet gemaakt zou kunnen worden. Daarmee zou de opleiding zich ten opzichte van andere programma's kunnen onderscheiden.

Programma

De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de oriëntatie, inhoud en vormgeving van de opleiding een uitdagende leeromgeving vormen die studenten ondersteunt bij hun ontwikkeling tot zelfstandige muziekdocenten met een eigen profiel. De commissie prijst de beroepsgerichtheid van de opleiding en de manier waarop studenten de gelegenheid krijgen, onder andere via meerdere stages, zich het vak eigen te maken in realistische beroepscontexten. Ook het didactisch concept van sociaal-constructivistisch leren beschouwt zij als zeer passend bij de doelstellingen: studenten staan vanaf dag één voor de klas en tijdens hun studie komen studenten op diverse manieren in aanraking met de beroepspraktijk. De invulling, opzet en het niveau van de studieonderdelen sluiten aan bij de doelstellingen en zijn gekoppeld aan de vijf beroepsrollen en de competenties uit het landelijk opleidingsprofiel. De commissie stelt vast dat het programma studenten goed ondersteunt bij de ontwikkeling van de muzikale, artistieke en didactisch-pedagogische vaardigheden die noodzakelijk zijn voor een beroep als muziekdocent.

De commissie stelt vast dat het programma een adequaat toelatingsbeleid hanteert dat is afgestemd op het didactisch concept en de visie op het beroep en aansluit

bij de kwalificaties van de studenten die worden aangenomen.

Personeel

De commissie heeft veel waardering voor de invulling van het personeelsbeleid dat erop is gericht docenten aan te nemen die de breedte van muziekeducatie in het beroepenveld representeren en het didactisch concept van de opleiding kunnen uitdragen en toepassen in hun onderwijs. In de gesprekken die de commissie voerde met studenten en alumni kwam naar voren dat zij de expertise, passie en didactische vaardigheden van de docenten hoog waarden, en zich in alle opzichten gesteund voelen in hun ontwikkeling als muzikant en muziekdocent. Docenten en studenten vormen een professionele leergemeenschap, waarin docenten en studenten intercollegiaal met elkaar omgaan. Verder is de commissie positief over de professionaliserings- en scholingsmogelijkheden die de opleiding haar docenten biedt.

Voorzieningen

De huisvesting en materiële voorzieningen van de opleiding voldoen aan de kwaliteitsnormen voor een bacheloropleiding docent muziek. Het gebouw aan het Kruisplein biedt genoeg faciliteiten voor het verzorgen van muziekonderwijs en optredens. Om efficiënt ruimtegebruik te faciliteren heeft Codarts een nieuw roosterprogramma (Asimut) aangeschaft waarmee studenten zelf roosters kunnen inzien en studieruimtes reserveren. Dit systeem werkt goed en bevordert de interactie tussen de studenten, zo stelt de commissie. De commissie is onder de indruk van de zorg- en begeleidingsafdeling Student Life en het in 2014 gestarte lectoraat Performing Arts Medicine. Volgens de commissie is deze vorm van studieloopbaanbegeleiding en aandacht voor gezondheid bijzonder en zeer relevant voor het beroep.

Kwaliteitszorg

De bacheloropleiding heeft een goed kwaliteitszorgplan waarin eindkwalificaties, programma, personeel, leeromgeving en toetsen op structurele basis worden geëvalueerd door betrokkenen en belanghebbenden. De opleiding hanteert een breed scala aan evaluatie-instrumenten en betreft studenten, alumni, docenten en het

werkveld structureel bij deze evaluatieprocessen. De commissie stelt vast dat de opleiding sinds de vorige accreditatie (2010) en het bezoek van de inspectie (2011) belangrijke stappen heeft genomen in de stroomlijning van de formele processen en procedures. De commissie is zeer positief over het functioneren van de studentenpanels waarin studenten per studierichting de gelegenheid krijgen het programma kritisch te evalueren. Management, bestuur en docenten dragen een gedeelde visie uit en cultiveren een zelfkritische, open houding als het gaat om de ontwikkeling en verbetering van het curriculum.

Toetsing

De commissie constateert dat het toetsbeleid binnen Codarts is afgestemd op haar onderwijsvisie van authentiek leren: beoordelingen vinden plaats in reële beroepscontexten en de toetscriteria weerspiegelen de eisen in het werkveld. De commissie constateert dat het toetsbeleid vastgelegd is in modulebeschrijvingen, toetsplannen en handreikingen waarin de relatie tussen de leerdoelen, toetsvorm en beoogde eindkwalificaties van de opleiding helder zijn geëxpliciteerd. De commissie stelt vast dat de opleiding actief investeert in de toetskennis en -kunde van de docenten en de leden van de examencommissie en dat dit beleid tot aantoonbare verbeteringen heeft geleid. De opleiding beschikt over een bewaarde examencommissie en toetscommissie die proactief toezien op de kwaliteit van de toetsing. De informatievoorziening naar de studenten toe is goed. Studenten geven aan inzicht te hebben in de criteria waarop zij beoordeeld worden.

Gerealiseerde eindkwalificaties

De visitatiecommissie constateert dat studenten van de opleiding de beoogde eindkwalificaties daadwerkelijk behalen. De commissie stelt vast dat de eindwerken qua

onderzoeksvaardigheden en reflectie voldoen aan het vereiste niveau van een bacheloropleiding en dat de meerderheid van de alumni als muziekdocent in het beroepenveld werkzaam is. De commissie heeft een selectie uit de eindproducten en tijdens de visitatie een presentatie van de muzikale kwaliteiten van de studenten. Zij stelt vast dat de uitkomsten van de lio-stage van bachelorniveau zijn en laten zien dat studenten in staat zijn om op hun eigen leerproces te reflecteren. Ook het afstudeeronderzoek voldoet inhoudelijk en qua vormgeving aan de eisen van een HBO-eindschriftje. Verder stelt de commissie vast dat studenten in hun onderwerpkeuze invulling geven aan een eigen profiel, maar dat deze focus op een eigen profilering nog niet geëxpliciteerd is vastgelegd in het onderzoeksproces.

Aanbevelingen

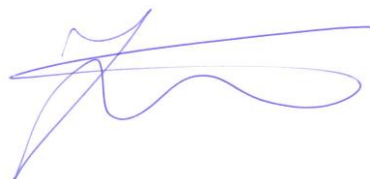
Naast deze positieve bevindingen zou de commissie ook enkele aanbevelingen willen doen. In de eerste plaats zou zij de opleiding willen aanmoedigen om bij de eigen invulling van het nieuwe beroepsprofiel te komen tot een concretere didactisch-pedagogisch perspectief op het vak van muziekdocent, met name als het gaat om de muzikale ontwikkeling van de leerling op de langere termijn. Een nadere formulering van de plaats en functie van onderzoeksvaardigheden en het belang van een onderzoekende, kritische houding voor het beoefenen van het vak zou daarbij de visie kunnen versterken, zo denkt de commissie. Tot slot ondersteunt de commissie de voornemens van de opleiding om meer samenhang tussen de eindexamenonderdelen tot stand te brengen en de toetsing verder af te stemmen op het didactisch concept. Daarbij ziet zij ruimte voor verbetering als het gaat om de explicitering van de relatie tussen het profiel van de student en de inzet van onderzoek en de reflectie op het beroep in het eindproduct.

Het panel heeft een opleiding aangetroffen die zich kenmerkt als visiegericht, dynamisch, open en energiek met een duidelijk herkenbaar eigen DNA. Alle standaarden van het NVAO-kader zijn door het panel positief beoordeeld en op die grond geeft de visitatiecommissie een positief advies inzake accreditatie van de Bachelor Docent Muziek.

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, oktober 2016

Drs. L. W.J.M. Janssen
Voorzitter

dr. J.M. Batteau
Secretaris

Overzicht

De beoordelingen per standaard zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

Uitgebreide Opleidingsbeoordeling

Standaard	Beoordeling
Beoogde eindkwalificaties 1. Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Programma 2. Oriëntatie van het programma 3. Inhoud van het programma 4. Vormgeving van het programma 5. Kwalificaties inkomende studenten	goed goed goed voldoende
Personeel 6. Kwalificaties en omvang personeel	goed
Voorzieningen 7. Huisvesting en materiële voorzieningen 8. Studiebegeleiding en informatievoorziening	voldoende goed
Kwaliteitszorg 9. Periodieke evaluaties en toetsbare streefdoelen	goed
Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties 10. Systeem van toetsing 11. Gerealiseerde eindkwalificaties	goed voldoende
Eindoordeel	voldoende

Colofon

Instelling en opleiding

Stichting Codarts, Hogeschool voor de Kunsten
Kruisplein 26
3012 CC Rotterdam
Telefoon: +31 10 2171100
Status instelling: bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: n.v.t.

Opleiding: B Docent Muziek
Niveau: hbo-bachelor
Aantal studiepunten: 240 EC
Titel: Music in Education (BMus Ed)
Locatie: Rotterdam
Variant: voltijd
Croho-nummer: 39112
Kwantitatieve gegevens van de opleiding zijn weergegeven in bijlage 3.

Voor kwaliteit verantwoordelijke bestuurder: Wilma Franchimon (voorzitter College van Bestuur)

Visitatiecommissie

De visitatie is uitgevoerd op 7 en 8 april 2016. De commissie bestond uit:

Lisa W.J.M. Janssen, voorzitter
Evert H. Bisschop Boele, domein- en werkvelddeskundige
Reyer Ploeg, domein- en werkvelddeskundige
Lette Vos MA, studentlid
Jesseka M. Batteau, secretaris

De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO; de NVAO heeft ingestemd met de samenstelling.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van
AeQui VBI
Vlindersingel 220
3544 VM Utrecht
(030) 87 820 87

Inleiding

Codarts Rotterdam is een kleinschalige internationale kunstvakhogeschool met bachelor- en masteropleidingen in muziek, dans, circus arts en kunsteducatie, waaronder de bacheloropleidingen Muziek en Docent Muziek. Het instituut streeft ernaar kunstenaars, musici en performers op te leiden met een onderscheidende artistieke identiteit die als professionals hun plaats kunnen innemen in de kunstsector. De hogeschool telt meer dan 1.000 studenten afkomstig uit 50 verschillende landen en heeft circa 340 medewerkers in dienst.

Het instituut

Codarts' missie is om 'talentvolle en gretige dansers, musici en circusartiesten op te leiden tot betrokken en inspirerende kunstenaars, leiders en coaches die hun vleugels uitslaan in een dynamische internationale omgeving'. Deze missie wordt ondersteund door zes concepten die tezamen de visie vormen op het onderwijs dat Codarts aanbiedt: ambachtelijk, zelfsturend, divers, verbindend, onderzoekend, duurzaam. Codarts is ontstaan uit een fusie tussen de Rotterdamse Dansacademie en het Rotterdams Conservatorium. De onderwijsorganisatie is opgedeeld in de clusters Muziek en Performing Arts. In het cluster Muziek zijn de bachelor Docent Muziek, de bachelor Muziek (studierichtingen Jazz, Pop, Wereldmuziek en Klassieke Muziek), de master Kunsteducatie en de master Muziek ondergebracht. Het cluster Performing Arts omvat de bachelors Uitvoerende Dans, Docent Dans en Circus Arts, de master Danstherapie en van de bachelor Muziek de studierichting Muziektheater. Codarts kenmerkt zich door grote diversiteit aan muziekgenres- en stromingen die binnen de opleidingen worden aangeboden en de nadruk op cross-over en wederzijdse beïnvloeding tussen de verschillende disciplines.

De opleiding

De Bachelor Docent Muziek is een voltijds HBO-opleiding met een nominale duur van 4 jaar (240 EC). Studenten worden opgeleid met een dubbel profiel: zij moeten zich zowel muzikaal (ambachtelijk en theoretisch) en artistiek ontwikkelen, maar ook pedagogische en didactische competenties aanleren. Het curriculum van Docent Muziek is net als dat van de bachelor Muziek opgebouwd uit vijf beroepsrollen: musicus, maker-performer, ondernemer, onderzoeker en docent. De opleiding kent drie uitstrooprofielen:

in het derde jaar kiezen studenten tussen een specialisatie gericht op 1. primair onderwijs en pabo; 2. bovenbouw voortgezet onderwijs/CKV/kunst algemeen of 3. buitenschoolse muziekeducatie (popprofiel). In het vierde jaar volgen studenten twee minoren en doen daarnaast een lio-stage die aansluit op het gekozen profiel. Ook doen zij examen in hun primaire instrument tijdens een zelf georganiseerd concert. Het afstudeerproject aan het einde van het vierde jaar bestaat uit twee onderzoekopdrachten: een literatuuronderzoek (*de capita selecta*) en een praktijkonderzoek (*de good practice*), samen leidend tot een zelf-ontwikkeld educatief product. De opleiding streeft ernaar om studenten een eigen visie op het muziekonderwijs te laten ontwikkelen en te leren reflecteren op hun eigen positie als musicus en docent. De opleiding neemt per jaar tussen de 25 en 30 studenten aan.

De visitatie

Codarts Rotterdam heeft aan AeQui VBI de opdracht gegeven onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden. In dat gesprek is het programma en de invulling van de gesprekken en gesprekspartners vastgesteld. De commissie heeft tijdens de visitatie op 7 en 8 april 2016 dit programma doorlopen. (Voor een overzicht van het programma van de visitatie, zie bijlage 2). De visitatiecommissie heeft haar bevindingen en oordeel geformuleerd in het kader van de uitgebreide opleidingsbeoordeling. Het rapport is in concept toegestuurd aan de opleiding in juni 2016, de reacties van de opleiding zijn verwerkt tot dit definitieve rapport.

Beoogde eindkwalificaties

De visitatiecommissie heeft vastgesteld dat de eindkwalificaties wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie concreet zijn uitgewerkt en voldoen aan de (inter)nationale eisen die aan een bacheloropleiding muziek zijn gesteld. De commissie is positief over de ambities van de opleiding om muziekdocenten en -coaches af te leveren die muzikaal goed zijn onderlegd, zich binnen het beroepenveld kunnen positioneren en in staat zijn een eigen invulling te geven aan hun muziekpraktijk. De commissie stelt vast dat de opleiding geregeld advies inwint van het werkveld over de relevantie van haar doelstellingen.

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

De commissie beoordeelt deze standaard als **voldoende**.

Bevindingen

Afstemming beroepenveld

Het opleidingsprofiel Docent Muziek en de vereisten waaraan een afgestudeerde dient te voldoen is door het Netwerk Kunstvakdocentenopleidingen (KVDO) in 2004 opgesteld. Ook het opleidingscurriculum van de opleiding Docent Muziek bij Codarts is gestoeld op deze landelijk geformuleerde eindkwalificaties. In 2011 heeft het KVDO een geactualiseerde versie voorgelegd aan het werkveld en in het studiejaar 2014-2015 hebben alle opleidingen dit vernieuwde profiel ingevoerd.

Naar aanleiding van de recente veranderingen in het cultureel-maatschappelijke en educatieve veld heeft het KVDO het LKCA (Landelijk Kennisinstituut Cultuur-educatie en Amateurkunst) opdracht gegeven een nieuw beroepsprofiel op te stellen. Het LKCA is in 2014 gestart met de gesprekken met de onder- en bovenbouw van het voortgezet onderwijs, de onderbouw van het vmbo, het primair onderwijs en de buitenschoolse kunsteducatie. Het nieuwe beroepsprofiel dat uit deze gesprekken voortvloeit zal in de loop van 2016 worden gepresenteerd. Afgestudeerden van de opleiding Docent Muziek zijn bevoegd voor het hele werkveld. Voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs zijn zij startbekwaam: voor vakbekwaamheid in de bovenbouw is een masterniveau vereist. De master Kunsteducatie van Codarts zal vanaf studiejaar 2016-2017 het curriculum meer op dit segment van het werkveld richten, zodat muziekdocenten zich gericht voor de bovenbouw kunnen bekwamen.

Concreet

De competenties van het landelijke opleidingsprofiel zijn samengebracht in vijf domeinen: artistiek, pedagogisch-didactisch, interpersoonlijk, omgevingsgericht en kritische reflectie en ontwikkeling. Deze competentiedomeinen zijn van toepassing op de drie uitstroomprofielen van de opleiding muziek: primair onderwijs en pabo, 2. bovenbouw voortgezet onderwijs/CKV/kunst algemeen of 3. buitenschoolse muziekeducatie. Binnen elk van de domeinen worden de specifieke competenties benoemd waar een beginnend muziekdocent over dient te beschikken. (Zie voor een volledig overzicht bijlage 4).

Actueel

Om de actualiteit en relevantie van de eindkwalificaties te borgen, participeert de opleiding actief in het landelijke kunsteducatieve netwerk en neemt zij deel aan landelijke en regionale werkveldbijeenkomsten. Het hoofd van de opleiding Docent Muziek van Codarts is als voorzitter betrokken bij het KVDO en sinds mei 2015 lid van het Sectoraal Advies College (SAC) van de Vereniging Hogescholen met de kunstvakdocentenopleidingen in zijn portefeuille. Om het nieuwe opleidingsprofiel empirisch te onderbouwen heeft het KVDO in het studiejaar 2014-2015 een onderlinge benchmark geïnitieerd van de wijze waarop de landelijk vastgestelde kennisbasis binnen de curricula van de respectievelijke opleidingen is verwerkt. Deze kennisbasis werd in 2012 ontwikkeld binnen het landelijke project "10 voor de leraar": een project gericht op versterking van de kenniscomponent in alle lerarenopleidingen. Met ingang van het studiejaar 2014-2015 heeft het KVDO een peerreviewsysteem in het leven geroepen. De opleidingen presenteren hun curriculum aan elkaar en bevragen elkaar kritisch op de domeinen van de kennisbasis. Codarts werkt hierbij samen met de opleidingen in Tilburg en Maastricht. De eerste resultaten van deze benchmark zijn inmiddels digitaal beschikbaar. De peer review van de gehanteerde kennisbasis wordt in een vierjaarlijkse cyclus uitgevoerd.

Ook organiseert de opleiding werkveldoverleggen waarin deelnemers zitting hebben uit zowel het binnen- als het buitenschoolse domein. In het studiejaar 2014-2015 heeft de opleiding dit werkveldoverleg geconsulteerd bij de herformulering van de opleidingsvisie, waarbij de aandacht uitging naar de nieuwe focus op 'blended learning', gamificatie, de verhoudingen tussen de vijf beroepsrollen en de uitwerking daarvan in het curriculum.

Naast de participatie in de landelijke netwerken voor muziekonderwijs werkt de opleiding actief mee aan de verbetering van de muziekonderwijs in de stad Rotterdam. De opleiding maakt deel uit van de Rotterdamse Muziekcoalitie, waarin naast Codarts het Congres- en Concertgebouw De Doelen, Music Matters, het Rotterdams Philharmonisch Orkest en de SKVR zijn vertegenwoordigd. Deze coalitie is opgericht om het muziekonderwijs in de stad te versterken en wordt onder meer bekostigd door de Gemeente Rotterdam en het Fonds voor Cultuurparticipatie. Voorbeelden van gezamenlijke programma's zijn: 'Ieder kind een instrument' van de SKVR waarin veel Codarts alumni werkzaam zijn, gezamenlijk georganiseerde kinderconcerten zoals de 'RPHO-show', het vormgeven van een gezamenlijke website voor kinderen 'Oren open' en het stimuleren van vernieuwingstrajecten zoals 'Zangmakers en Watch that sound'. De opleiding biedt ook na- en bijscholingscursussen voor muziekdocenten: zomercursus 'Muziek aan de Basis' in samenwerking met Gehrels educatie en 'Vocal Leadership' voor koordirigenten in samenwerking met het conservatorium van Århus.

Verder werkt Codarts nauw samen met drie Pabo's in de regio om gezamenlijk educatieve programma's en scholingstrajecten te ontwikkelen (minoren, muziekworkshops en na- en bijscholingsprogramma's). Zo start Codarts in studiejaar 2016-2017 samen met Pabo Thomas More het specialisatietraject voor pabo- en conservatoriumstudenten. Vanaf maart 2016 organiseren Codarts en Rotterdamse Pabo's muziekworkshops voor groepsleerkrachten in het kader van het landelijk project 'Meer muziek in de klas'. De minoren die in deze samenwerking worden ontwikkeld, zijn bedoeld voor zowel pabo- als conservatoriumstudenten: zo kunnen pabo-studenten hun eigen vaardigheden op muziekgebied vergroten en kunnen Codarts studenten zich pedagogisch-didactisch verder ontwikkelen. Verder zijn er na- en bijscholingscursussen ontwikkeld voor groepsleerkrachten in het basisonderwijs.

Tot slot, om de expertise en studentenaantallen uit te breiden, zijn Codarts en het Koninklijk Conservatorium in Den Haag in gesprek over de mogelijkheden voor een educatieve interfaculteit voor het gezamenlijk aanbieden van educatieve bachelor- en masteropleidingen en na- en bijscholingstrajecten vanaf studiejaar 2017-2018.

Dublin Descriptoren

De opleiding heeft haar competenties gekoppeld aan de Dublin Descriptoren. Elk van de competenties bouwt voort op de eisen van deze internationale standaard. De relatie tussen deze internationale standaard en de doelstellingen van de opleiding zijn geëxpliciteerd in een overzicht die de commissie tijdens de visitatie heeft bestudeerd.

Overwegingen

Volgens de visitatiecommissie heeft de opleiding haar doelstellingen concreet uitgewerkt aan de hand van de nationale eisen voor het vak en de internationale eisen aangaande het bachelorniveau. Zij stelt vast dat de opleiding duidelijke ambities heeft om zich te ontwikkelen en dat zij daar ook concrete stappen in neemt. De opleiding onderscheidt zich van vergelijkbare opleidingen Docent Muziek door nadrukkelijk verbinding te zoeken met haar grootstedelijke, multiculturele context en samen te werken met educatieve partners in de Rotterdamse muziek- en kunsteducatie. De commissie waardeert het dat de opleiding niet streeft naar één type docent en veel nadruk legt op de muzikale eigenheid en vaardigheden van de studenten: studenten krijgen de ruimte zich te ontwikkelen vanuit hun eigen interesses en capaciteiten. Zij zou de opleiding willen aanmoedigen om bij de eigen invulling van het nieuwe landelijk beroepsprofiel te komen tot een concreter didactisch-pedagogisch perspectief op het vak van muziekdocent, met name als het gaat om de muzikale ontwikkeling van de leerling op de langere termijn. Een nadere formulering van de plaats en functie van onderzoeksvaardigheden en het belang van een onderzoekende, kritische houding voor het beoefenen van het vak zou de visie kunnen versterken, zo oordeelt de commissie.

De commissie stelt vast dat de opleiding de relevantie van haar doelstellingen en eindkwalificaties effectief borgt door de participatie in de landelijke netwerken voor muziekeducatie en de samenwerking met (muziek)educatieve partners in de regio. Dankzij deze nauwe samenwerkingsverbanden met organisaties en instituten in het werkveld, zowel op muzikaal als educatief gebied, is de opleiding in staat om zicht te

houden op ontwikkelingen die van invloed zijn op de eindkwalificaties. De commissie heeft kunnen waarnemen dat het team ambitieus is en haar visie blijvend wil ontwikkelen. De commissie zou de opleiding willen aanmoedigen de relatie met het werkveld, die nu vooral informeel is georganiseerd, nader te formaliseren. Ook acht zij het raadzaam dat de opleiding zich blijft voeden met nieuwe inzichten ten aanzien van muziekeducatie om zo haar doelstellingen concreter uit te werken in relatie tot ontwikkelingen in het beroepenveld.

De commissie stelt vast dat de opleiding bij het formuleren van het beroepsprofiel de Dublin Descriptoren als uitgangspunt heeft genomen. De commissie oordeelt dan ook dat de opleiding voldoet aan het vereiste internationale niveau van een bacheloropleiding docent muziek.

Op basis van het bovenstaande beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**.

Programma

De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de oriëntatie, inhoud en vormgeving van de opleiding een uitdagende leeromgeving vormen die studenten ondersteunt bij hun ontwikkeling tot zelfstandige muziekdocenten met een eigen profiel. De commissie prijst de beroepsgerichtheid van de opleiding en de manier waarop studenten de gelegenheid krijgen, onder andere via meerdere stages, zich het vak eigen te maken in realistische beroepscontexten. Ook het didactisch concept van sociaal-constructivistisch leren beschouwt zij als zeer passend bij de doelstellingen. De commissie waardeert dat docenten, studenten en alumni een hechte, energieke en creatieve community vormen.

Oriëntatie

Standaard 2: De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

De commissie beoordeelt deze standaard als **goed**.

Bevindingen

De opleiding streeft ernaar studenten op te leiden tot zelfstandige, kritisch denkende en innovatieve muziekdocenten en zet daarvoor het principe van authentiek leren in. Dit houdt in dat er veel waarde gehecht wordt aan het leren in praktijksituaties. Studenten staan vanaf dag één voor de klas en tijdens hun studie komen studenten op diverse manieren in aanraking met de beroepspraktijk, onder meer via:

- opdrachten die buitenschools moeten worden vervuld;
- jaarlijkse stages in het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs of bij een kunsteducatieve instelling;
- educatieve projecten georganiseerd door onder andere Music Matters, Watch that Sound, Podium Grounds, de World Musicbox, het Rotterdams Philharmonisch orkest en Zangmakers;
- het zelf ontwerpen en organiseren van muziekworkshops;

Studenten kunnen zich daarnaast specialiseren via minoren die specifiek op muzikeducatie zijn gericht. Docenten vormen een directe link met de praktijk van het beroep aangezien zij naast hun aanstelling bij Codarts op verschillende manieren binnen het werkveld actief zijn, als muziekdocent in het primair en voortgezet onderwijs, op een pedagogische academie voor basisonderwijs (pabo) en/of in het bestuur van Gehrels Muzikeducatie, het NMP (Netwerk Muziekdocenten Pabo), het KVDO of binnen het SAC.

De studenten gaven tijdens de visitatie te kennen dat zij de beroepsgerichte oriëntatie van de opleiding hoog waardeerden. Zij waren allen zeer te spreken over de manier waarop zij werden voorbereid op het vak en de mogelijkheden die zij kregen om in verschillende contexten ervaring op te doen.

Blended learning en gamification

De opleiding wil ook bijdragen aan de innovatie van het vak van muziekdocent. Op dit moment besteedt de opleiding veel aandacht aan de combinatie van digitaal en klassikaal leren, oftewel 'blended learning'. In 2015 is een lectoraat gestart met dit onderwerp als onderzoeksthema en in hetzelfde jaar heeft SURF (de ICT-samenwerkingsorganisatie van het onderwijs en onderzoek in Nederland) een aanvraag van Codarts gehonoreerd aangaande de ontwikkeling van een online traject muziektheorie. De huidige eerstejaars studenten van Docent Muziek hebben als eerste dit traject doorlopen. Studenten van de opleiding zullen ook betrokken worden bij de verdere ontwikkeling van een visie op blended learning en het streven is dat zij deze inzichten zullen toepassen in hun eigen lespraktijk. Gamification is een ander thema dat door de opleiding wordt onderzocht. In projecten zullen studenten kennismaken met de toepassing van gamification en uitgedaagd worden om een vertaalslag te maken naar hun eigen didactisch denken en handelen.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat het programma de studenten goed voorbereidt op de beroepspraktijk dankzij de sterke beroepsgerichtheid van het curriculum via opdrachten, stages, projecten en workshops en de nadruk op authentiek leren in realistische beroepscontexten. De commissie prijst de keuzevrijheid die studenten hebben om zich via minoren te specialiseren op diverse domeinen van de muzikeducatie. Zoals bij standaard 1 al is beschreven, werkt de opleiding nauw samen met regionale partners op het terrein van muziekeducatie. Studenten worden op deze manier goed voorbereid op het beroep en kunnen dankzij de veelzijdige oriëntatie van het programma een eigen uniek profiel ontwikkelen. De commissie onderkent de waarde van de nieuwe onderwijsvormen en -benaderingen als 'blended learning' en gamification, die gericht zijn op de didactische vernieuwing van het vak. Uit de gesprekken en documentatie blijkt ook dat de docenten en studenten samen een hechte, energieke en veelzijdige community vormen,

waarin docenten hun beroepservaring effectief kunnen vertalen naar het onderwijs. De commissie constateert dat er interactie is tussen diverse opleidingen in de vorm van gedeelde vakken en/of projecten, waarmee de opleiding profijt trekt van de muzikale diversiteit bij Codarts. De commissie is zeer te spreken over de integratie met verschillende kunst disciplines die vanaf studiejaar 2016/2017 start samen met de opleiding Docent Dans en de Willem de Kooning academie; een traject waarin de inhoudelijke samenwerking tussen studenten beeldende kunst, dans en muziek vorm krijgt.

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

Inhoud

Standaard 3: De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

De commissie beoordeelt deze standaard als **goed**.

Bevindingen

Opbouw van de studie

In het eerste jaar oriënteren studenten zich breed op het toekomstige werkveld. De stage in het basisonderwijs staat centraal. Veel modules zijn erop gericht de student te ondersteunen bij de uitvoering van hun stagetraject, zoals zang-, piano- gitaar- en bewegingspractica. De lessen pedagogiek en psychologie in het hoofdvak gaan grotendeels uit van praktijksituaties in het werkveld. Andere kernvakken betreffen de modules primair instrument en muziektheorie. Daarnaast participeren studenten in een koor en een (pop)ensemble, volgen de eenjarige cursus 'muziek wereldwijd' (die door alle Codarts studenten wordt gevolgd) en muziektheorielessen gericht op de analyse van een popsong.

In jaar 2 en 3 (de hoofdfase) is de stage gericht op het voortgezet onderwijs (VO). Het tweede jaar richt zich op de onderbouw van het VO en het derde jaar op de bovenbouw 'Kunst en Muziek'. Naast het ontwikkelen van praktische vaardigheden, kennis en attitudes leren studenten steeds meer een visie op onderwijs en muziekonderwijs te ontwikkelen. Vanaf jaar 2 kunnen studenten ook kiezen voor één van de drie uitstroomprofielen. In het derde studiejaar zijn de profielen vormgegeven binnen drie minoren. In de hoofdfase participeren studenten in de zelf-georganiseerde musical van de vierdejaars studenten. In de hoofdfase krijgen studenten ook twee jaar lang les in Westerse Muziekgeschiedenis en een jaar in de geschiedenis van de popmuziek. Verder krijgen alle studenten les

in het vak CKV1, waarin zij leren hoe zij de culturele ontwikkeling van leerlingen in het VO kunnen bevorderen. In het vak 'dirigeertechniek' leren studenten leidinggeven aan een koor. De zang- en pianopractica continueren tot en met het derde jaar. Verder doen studenten elk jaar mee aan projectweken rond een historische periode, wereldmuziekcultuur of een specifieke pedagogische praktijk. Tijdens die projecten volgen studenten workshops en lezingen en gaan mee op excursie. Via de minoren die in de laatste twee studie jaren worden aangeboden, kunnen studenten hun kennis en vaardigheden verbreden en/of verdiepen. Sinds 2014 is de keuzemogelijkheid voor minoren vergroot door samenwerking het Koninklijk Conservatorium, de Hogeschool Rotterdam en de Erasmusuniversiteit (sinds 2015). Studenten ronden de praktische vakken, alle profielvakken, en de muziektheoretische vakken af in het derde jaar.

Studenten doen eindexamen in het primaire instrument in het eerste semester van het vierde jaar. De student moet zelf het programma samenstellen, organiseren en uitvoeren. Daarnaast richten studenten zich in de eerste maanden van het vierde jaar op de vormgeving van de musical die zij samen met medestudenten organiseren en uitvoeren. De musical is opgezet als een leerbedrijf: de studenten zijn zelf verantwoordelijk voor de zakelijke, organisatorische en pr-aspecten van een theatervoorstelling. Het functioneren in een team is in dit traject een belangrijk onderdeel. Tijdens de voorbereidingen worden studenten vanuit de opleiding gecoacht op het schrijven van het script, drama en muziek. Daarnaast volgen studenten een lio-stage die door de hoofdvakdocent, stagebegeleider en middels individuele coachingssessies wordt begeleid. Verder bestaat het eindexamen uit drie onderdelen: Capita Selecta, praktijkonderzoek en een muziek-educatief product (zie hiervoor verder standaard 11).

Ondernemerschap

Om meer nadruk te leggen op de beroepsrol van ondernemer is de opleiding bezig met een aanpassing van het programma. In 2015 is een project gestart waarin het thema ondernemen als doorlopende leerlijn in elk van de studie jaren een plek zal krijgen. De opleidingscommissie onderschrijft de meerwaarde van de plannen voor een leerlijn ondernemerschap en pleit voor een stapsgewijze invoering.

Onderzoek en reflectie

Omdat de hedendaagse muziekpraktijk vraagt om professionals die kunnen reflecteren op de eigen visie

en werkwijze heeft de studierichting Muziektheater van de opleiding Muziek sinds 2014 (als pilot) een leerlijn 'reflectie' in het curriculum opgenomen. Deze is ontwikkeld door een docente die in het kader van haar masteropleiding onderzoek heeft verricht naar peer-feedback. Wanneer de resultaten positief zijn, zal deze leerlijn in alle opleidingen worden ingevoerd. De hogeschool ontwikkelt momenteel een onderzoeksminor die met ingang van het studiejaar 2016-2017 ook aan studenten van de opleiding Docent Muziek zal worden aangeboden.

Overwegingen

De visitatiecommissie beoordeelt de inhoud van het programma als volledig, samenhangend en uitdagend. De invulling, opzet en het niveau van de studieonderdelen sluiten aan bij de doelstellingen en zijn gekoppeld aan de vijf beroepsrollen en de competenties uit het landelijk opleidingsprofiel. De commissie stelt vast dat het programma, qua vormgeving, complexiteit en niveau, studenten goed ondersteunt bij de ontwikkeling van de muzikale, artistieke en didactisch-pedagogische vaardigheden die noodzakelijk zijn voor een beroep als muziekdocent.

Studenten gaven aan zeer tevreden te zijn met de opbouw en inhoud van het programma waarbij de focus verschuift van basisschool naar het voortgezet onderwijs en vervolgens naar de buitenschoolse educatie. De vierdejaars gaven aan dat de opleiding hen stimuleert om een onderzoekende houding te cultiveren en open te staan voor nieuwe onderwijsvormen, zoals blended learning en gamification.

Alles overwegende is de commissie het oordeel toegedaan dat de opleiding een goed inhoudelijk programma biedt waarin studenten uitstekend worden voorbereid op een breed en hybride beroepspraktijk. Op grond daarvan beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

Vormgeving

Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

De commissie beoordeelt deze standaard als **goed**.

Bevindingen

Didactisch concept en uitdagende leeromgeving

De didactiek van Codarts is gebaseerd op het concept van authentiek leren. Dit houdt in dat het programma levensechte beroepssituaties incorporeert en een constructivistische visie op leren hanteert. De student

is zelf verantwoordelijk voor zijn leerproces en de invulling van zijn/haar profiel. De leeromgeving is uitdagend dankzij de keuzevrijheid die studenten hebben binnen het onderwijsprogramma en de ervaring die zij opdoen tijdens de stages in allerlei beroepssituaties. De omgeving stimuleert studenten om zelf initiatief te nemen en zelf workshops, producties en lessen te organiseren. Zo organiseren studenten workshops gericht op diverse doelgroepen en geven zij in de vrije ruimte die het curriculum hen biedt lessen en/of leiden zij amateurkoren. Zoals genoemd, werken studenten in het vierde leerjaar aan een eigen musical en organiseren zij zelf een openbaar concert voor het afsluitend tentamen van hun primair instrument. Studenten krijgen ook internationale ervaring door de tweejaarlijkse reis naar townships in Zuid-Afrika (Elandsdoorn, Soweto, Atteridgeville) waar zij workshops geven met gebruikmaking van de World Music Box. De commissie heeft tijdens de visitatie een demonstratie gekregen van dit type workshop.

Studeerbaarheid

Omdat studenten aangaven dat de studiedruk op sommige momenten te hoog was, heeft de opleiding maatregelen genomen om de studielast te verminderen. Met ingang van het studiejaar 2015-2016 zijn de volgende veranderingen doorgevoerd om de studielast evenwichtiger over het programma te verdelen:

- invoering van zogeheten examenfocusweken voor zelfstudie en extra coaching in de week voor de tentamenperiodes;
- verschuiving van het afsluitend tentamen primair instrument van einde 3e studiejaar naar einde 1e semester 4e studiejaar;
- nieuwe verdeling van de practica over het studiejaar, waardoor gitaar- en pianopractica niet in dezelfde perioden aangeboden worden;
- invoering van stagevrije periodes aan het einde van de semesters.

Verder zijn er aanpassingen gedaan om de focus van de studieonderdelen te versterken, zoals de invoering van themamiddagen waarin het hoofdvak gekoppeld wordt aan het onderdeel pedagogiek en de inhoudelijke koppeling van de projectweken aan onderwijsvernieuwing (projectweek gamification, december 2015) en artistieke ontwikkeling (projectweek improvisatie, april 2016).

De opleiding Docent Muziek ontwikkelt in samenwerking met de nieuw benoemde lector blended learning vanaf studiejaar 2015-2016 een mix van contact- en

digitaal muziektheoretisch onderwijs binnen het reguliere curriculum. Daarmee kan er meer maatwerk geboden worden aan studenten.

Duurzaamheid: Student Life

Duurzaamheid voor professionals in de muzieksector is bij Codarts een belangrijk thema. Codarts heeft een eigen professionele zorg- en begeleidingsstructuur ontwikkeld, ondergebracht bij de afdeling 'Student Life', om bewustwording te creëren bij studenten en hen te ondersteunen in geval van klachten. Deze benadering van het vak maakt ook expliciet onderdeel uit van het didactisch concept (zie het hoofdstuk 'Voorzieningen' voor een nadere beschrijving van Student Life.)

Overwegingen

De opzet en het didactisch concept van het programma acht de commissie goed passen bij de doelstellingen van het programma. De opleiding biedt een zeer studeerbaar programma aan waarin studenten aangemoedigd en gefaciliteerd worden om zich te ontwikkelen tot muziekdocenten met een eigen signatuur. De commissie waardeert het dat het programma erop is gericht studenten zelf een visie op het vak te laten ontwikkelen, zodat zij zich na afstuderen in het werkveld kunnen positioneren. Zoals eerder beschreven legt de opleiding zich toe op de inzet van nieuwe middelen in het onderwijs en ook hierin worden studenten uitgedaagd om deze vormen te incorporeren in hun eigen lespraktijk.

Ook oordeelt de commissie dat de aanpassingen in het studieprogramma de werklast hebben vermindert. De studenten die de commissie tijdens de visitatie sprak waren heel positief over de manier waarop zij de ruimte krijgen om een eigen balans te zoeken tussen hun muzikantschap en docentschap. Ook waren zij zeer te spreken over de aanpassingen in het programma waarbij de zwaarte in het 3^e jaar naar het 4^e jaar is verplaatst. Zij gaven aan het gevoel te hebben dat er goed naar hen werd geluisterd.

De uitgekende vormgeving die dergelijke mogelijkheden en kansen biedt voor studenten, alsmede de expliciete aandacht voor het belangwekkende thema van duurzaamheid, maken deze standaard **goed**, aldus de commissie.

Instroom

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

De commissie beoordeelt deze standaard als **volgende**.

Bevindingen

Instroom

Het toelatingsexamen bestaat uit een theoretisch en een praktisch onderdeel. In het theoretische deel toetst de toelatingscommissie of de kandidaat voldoende muziektheoretische kennis en vaardigheden heeft om de opleiding te kunnen volgen. De commissie toetst ook of het muzikaal gehoor van de student voldoende ontwikkeld is om als muziekdocent te kunnen functioneren.

In het muziekpraktische deel toetst de opleiding de artistieke en ambachtelijke vaardigheden van de kandidaat. De kandidaat speelt door hem/haarzelf gekozen stukken en krijgt een aantal ter plekke uit te voeren zang- en improvisatieopdrachten. Het staat kandidaten vrij om daarnaast eigen composities, digitale producties of arrangementen te laten horen.

Kandidaten dienen een muzikaal portfolio op te stellen waarin hun visie op muziekonderwijs is verwoord. Tijdens het toelatingsexamen gaat de commissie over dit laatste in gesprek met de kandidaat. Het examen wordt individueel afgenomen en de resultaten van de theorie- en praktijkcommissie worden in samenhang besproken.

Voortrajecten

Codarts kent een gevarieerd instroombeleid. De hogeschool heeft een eigen voortraject in de vorm van een havo/vwo voor muziek en dans (HMD). De opleidingen Muziek en Docent Muziek zijn verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van het muziekonderwijs op de HMD en de lessen vinden plaats in het gebouw aan het Kruisplein. Tussen 2008 en 2013 stroomde 4% door naar de bacheloropleiding Docent Muziek. Daarnaast heeft de opleiding Docent Muziek een eigen vooropleiding, bedoeld voor kandidaten wiens talent nog niet voldoende is ontwikkeld. De opleiding biedt een eenjarig traject aan waarin deze kandidaten zich verder kunnen bekwamen, zowel op muziektheoretisch vlak als op hun primair instrument. Studenten uit deze vooropleiding wonen de ensemblelessen bij en nemen deel aan het koor van de opleiding. Op aanvraag is het mogelijk om naast het primair instrument les te nemen in zang, piano of gitaar. Deze lessen worden gegeven door (ouderejaars) studenten van de opleiding. In 2015 heeft Codarts onderzoek gedaan naar het rendement van beide vooropleidingstrajecten in de afgelopen vijf jaar. Hieruit blijkt dat van de totale instroom 13,7% afkomstig was van één van beide trajecten.

Samenwerking met de omgeving

Om de instroom van potentiële studenten mogelijk te maken en de aansluiting van de verschillende vooropleidingstrajecten op de bacheloropleiding Docent Muziek te verbeteren, onderhoudt de opleiding nauwe contacten met scholen in het voortgezet onderwijs, onder andere via de alumni. De muziekdocenten van de scholen voor voortgezet onderwijs kunnen hun leerlingen in overleg met de opleiding begeleiden naar het gewenste instroomniveau. Daarnaast beschikt de opleiding door de activiteiten van het stagebureau over goede contacten met centra voor de kunsten en privé-muziekscholen in de regio. De opleiding organiseert zogeheten meeloopdagen voor kandidaten. Op deze wijze krijgen zij een goed beeld van het gevraagde niveau en de sfeer binnen de Rotterdamse opleiding. Doorstroom in de kolom mbo-hbo vindt beperkt plaats. Op instellingsniveau heeft Codarts een beleidsadviseur Talentontwikkeling en Scouting aangesteld die in samenwerking met traditionele en alternatieve muzikeducatieve instellingen doorlopende leerlijnen ontwikkelt en de coaching van jong talent in de binnen- en buitenschoolse voortrajecten ondersteunt.

Om het niveau van instroom te verhogen en de aansluiting op de opleiding te vergemakkelijken, biedt de opleiding Docent Muziek kort na de start van het propedeutische studiejaar een projectweek aan met daarin een cursus studievoordigheden, een opfriscursus muziektheorie en een onderdeel beroepsoriëntatie.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat het programma adequaat aansluit bij de kwalificaties van de studenten en een effectief toelatingsbeleid hanteert dat aansluit bij hun didactisch concept en visie op het beroep. De voortrajecten en vele samenwerkingsverbanden met muziek- en onderwijsinstellingen dragen er zorg voor dat de kwalificaties van de instromende studenten passend zijn bij het programma.

Dit alles overwegende beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**.

Personeel

De visitatiecommissie oordeelt dat de opleiding beschikt over deskundige, toegewijde en bevoegen docenten, die allen werkzaam zijn in het beroepenveld. De commissie heeft veel waardering voor de invulling van het personeelsbeleid dat erop is gericht docenten aan te nemen die de breedte van muziekeducatie in het beroepenveld representeren en het didactisch concept van de opleiding kunnen uitdragen en toepassen in hun onderwijs. In de gesprekken die de commissie voerde met studenten en alumni kwam naar voren dat zij de expertise, passie en didactische vaardigheden van de docenten hoog waarden, en zich in alle opzichten gesteund voelen in hun ontwikkeling als muzikant en muziekdocent. Docenten en studenten vormen een professionele leergemeenschap, waarin docenten en studenten intercollegiaal met elkaar omgaan.

Personeelsbeleid

Standaard 6: Het personeel is gekwalificeerd en de omvang ervan is toereikend voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

De commissie beoordeelt deze standaard als **goed**.

Bevindingen

Het personeelsbeleid van de bachelor Docent Muziek sluit aan bij het Codarts personeelsbeleid. De opleiding werkt met een kernteam van vaste docenten, aangevuld met gastdocenten die de relatie met actuele ontwikkelingen in het werkveld versterken. Bij de selectie van docenten speelt de bewezen artistieke kwaliteit als kunstenaar en/of de bewezen didactische/pedagogische kwaliteiten een doorslaggevende rol. Uit de curricula vitae van de praktijkdocenten blijkt dat de docenten een eigen muziek(onderwijs)praktijk voeren en participeren in uitgebreide netwerken in het beroepenveld. Naast de reguliere docenten zet de opleiding veel gastdocenten in voor de uitvoering van het onderwijsprogramma en projecten.

Codarts hanteert een cyclus van voortgangs-, functionerings- en beoordelingsgesprekken waarin het dagelijks functioneren van de medewerkers, arbeidstevredenheid, toekomstperspectief, 'verborgen talenten' en feedback op het functioneren van de leidinggevende centraal staan. De hogeschool biedt haar personeel veel mogelijkheden voor deskundigheidsbevordering, zoals management development trajecten, coachingstrajecten voor high potentials, deeltijdstudies, promotieregelingen, middelen voor levensfasebewust personeelsbeleid, deelname aan de kennisringen van de lectoraten en trainingen studieloopbaanbegeleiding. Momenteel zijn drie muziekdocenten bezig met een master en volgt één docent een promotietraject. De laatste jaren waren de interne scholingsprogramma's vooral gericht op specifieke groepen, zoals de voorzitters van eindexamens en de studieloopbaanbegeleiders. De komende tijd zal de

scholing zich richten op thema's zoals BKE/SKE, blended learning, toetsing, Engelse taalvaardigheid, interactie en groepsgewijs lesgeven.

Uit de evaluaties en gesprekken met studenten en alumni blijkt veel waardering voor de muzikale deskundigheid, praktijkkennis, betrokkenheid en didactische kwaliteiten van de docenten. De didactiek is duidelijk studentgericht en gebaseerd op gelijkwaardigheid tussen docenten en student. Dat studenten het docententeam positief waarden, blijkt uit de evaluatiecijfers. In de NSE 2014 scoren zij tussen 3,7 en 4,3 op een 5-punts schaal voor inhoudelijke deskundigheid, didactiek, praktijkervaring en betrokkenheid. In de semesterevaluaties van de opleiding (2013-2014 en 2014-2015) krijgen de docenten respectievelijk een 7,9 en een 7,3 op een schaal van 10.

Overwegingen

De commissie constateert dat de opleiding een effectief personeelsbeleid voert dat de realisatie van het onderwijs op organisatorisch, inhoudelijk en onderwijskundig vlak mogelijk maakt. De opleiding is doeltreffend in het streven gekwalificeerde docenten aan te trekken die allen bevoegen zijn, zelf werkzaam zijn in verschillende contexten van de muziekeducatie en het principe van life-long learning voorleven. De commissie stelt vast dat de docenten een hecht en collegiaal team vormen. Samen met studenten vormen zij een professionele leergemeenschap waarin zij intercollegiaal met elkaar omgaan. Daarmee bieden zij studenten een inspirerende context voor het leren.

Codarts slaagt erin docenten aan te trekken die haar filosofie uitdragen, heeft de commissie kunnen vaststellen. Vanuit de opleidingsvisie (zelfsturende studenten met een onderzoekende houding) wordt van docenten in toenemende mate een coachende rol gevraagd en nemen onderzoekende en ondernemende kwaliteiten in belang toe. Codarts heeft haar aannemebepaalde beleid hierop aangepast. Verder is de commissie

positief over de professionaliserings- en scholingsmogelijkheden die de opleiding haar docenten biedt. Samenvattend concludeert de commissie dat de opleiding beschikt over zeer deskundige en ervaren docenten die gezamenlijk de visie van Codarts uitdragen en in staat zijn studenten effectief te coachen en te

begeleiden in hun ontwikkeling als bekwame muziekdocenten met een geheel eigen profiel.

De visitatiecommissie beoordeelt deze standaard daarom als **goed**.

Voorzieningen

De visitatiecommissie heeft kunnen constateren dat de huisvesting en materiële voorzieningen van de opleiding voldoen aan de kwaliteitsnormen voor een bacheloropleiding docent muziek. Het gebouw aan het Kruisplein biedt genoeg faciliteiten voor het verzorgen van muziekonderwijs en optredens. De commissie is onder de indruk van de zorg- en begeleidingsafdeling Student Life en het in 2014 gestarte lectoraat *Performing Arts Medicine*. Volgens de commissie is deze vorm van studieloopbaanbegeleiding en aandacht voor gezondheid bijzonder en zeer relevant voor het beroep.

Materiële voorzieningen

Standaard 7: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

De commissie beoordeelt deze standaard als **volgende**.

Bevindingen

De opleiding heeft in de afgelopen jaren veel tijd besteed aan het vergroten van de kwaliteit en omvang van de beschikbare les- en studieruimtes. Een aantal afdelingen is verhuisd en de beschikbare oefenruimtes zijn uitgebreid. Er heeft een groot aantal verbouwingen plaatsgevonden om een extra theaterzaal en meer leslokalen te creëren in het gebouw bij het Kruisplein. Bij het WMDC (het Wereld Muziek en Dans Centrum, opgericht door Codarts en de SKVR) is geluidisolatie geplaatst en een opnamestudio gebouwd. Verder heeft de opleiding de openingstijden verruimd: het Kruisplein-gebouw is nu ook op zondagen open tijdens onderwijsweken.

Verder heeft Codarts in de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in het instrumentarium en beheer daarvan. Er is een commissie Leermiddelen gevormd die investeringsverzoeken met betrekking tot leermiddelen behandelt. Momenteel wordt gewerkt aan een ICT-systeem dat de 'blended' leeromgeving ondersteunt. Hiertoe is onder leiding van een gespecialiseerd bureau een speciale werkgroep gevormd, die zich richt op een excellente integratie van ICT en onderwijs. De eerste fase van dit project zal in de zomer van 2016 gereed zijn.

De Codarts mediatheek heeft een uitgebreide fysieke en digitale collectie aan repertoire, studieboeken, cd's/dvd's en video's voor het muziek-, dans- en circusvakonderwijs. Ook biedt de mediatheek online toegang tot internationale databases, zoals Oxford Music Online en de Naxos Music Library. Eerstejaars krijgen een les over de verschillende informatievoorzieningen die de mediatheek aanbiedt. Ook ontwerpt de opleiding momenteel een digitale Lib Guide-omgeving waarin studenten online hun informatie- en zoekvaardigheden kunnen ontwikkelen. Sinds 2012

brengt de opleiding de mogelijkheden die deze bronnen bieden via de interne communicatie en de lessen informatievaardigheden expliciet onder de aandacht.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de huisvesting en materiële voorzieningen toereikend zijn voor de uitvoering van een bacheloropleiding Docent Muziek. Tegelijkertijd constateert de commissie met de opleiding dat de implementatie van het didactisch concept (met een focus op eigen initiatief, ondernemendheid en cross-over) ook implicaties heeft voor de huisvesting. De vraag naar lokalen voor samenspel en ad hoc projecten neemt steeds toe terwijl daar niet altijd de ruimte voor is. Codarts is zich bewust van de noodzaak voor meer ruimtes en heeft recent een nieuw roosterprogramma (Asimut) aangeschaft dat specifiek ontworpen is voor kunstvakhogescholen en instellingen in de kunstsector. Hiermee kunnen studenten zelf roosters inzien en studieruimtes reserveren. Volgens de commissie functioneert dit systeem goed en bevordert het efficiënt ruimtegebruik en de interactie tussen de studenten.

De commissie beoordeelt deze standaard als **volgende**.

Studiebegeleiding

Standaard 8: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

De commissie beoordeelt deze standaard als **goed**.

Bevindingen

Informatievoorziening

Op het Kruisplein is een centraal informatiepunt (STIP) gerealiseerd waar studenten en medewerkers terecht kunnen voor de studentenadministratie, het lenen van audiovisuele apparatuur, ICT-gerelateerde en alle facilitaire zaken. Op het WMDC is een 'bijkantoor' gekomen in de vorm van STIP Lite. De jaarplan-

ning is verbeterd om studenten tijdiger en eenduidiger te informeren over de praktische organisatie van het onderwijs. De studiegids is vernieuwd en aangevuld om betere informatie te bieden over de opzet van de opleidingen en de regels en procedures. In de studiegids zijn per studierichting en instrument de studiepuntentabellen opgenomen van alle studieonderdelen. De inhoud van het studieprogramma is vastgelegd in modulebeschrijvingen die studenten op het Codarts intranet kunnen raadplegen. Elke beschrijving bevat gegevens over de inhoud, de studie-last, de leerdoelen, de toetsvorm, de beoordelingscriteria en de gehanteerde resultaatschaal van de betreffende module. Daarnaast wordt beschreven hoe de desbetreffende module bijdraagt aan de realisatie van de eindkwalificaties van de opleiding. De minoren zijn in een aparte gids opgenomen.

Op ICT-gebied heeft de opleiding veel verbeteringen doorgevoerd. Naast het Codarts Intranet waarop informatie te vinden is over studieprogramma en regelingen, kunnen studenten via Osiris online hun studievoortgang bekijken en zich (her)inschrijven voor de studie.

Studiebegeleiding: Student Life

De afdeling Student Life biedt de volgende voorzieningen: studieloopbaanbegeleiding, Health Centre, mentoraat, decanaat en International Office.

Bachelorstudenten worden bij Codarts intensief begeleid door daartoe opgeleide studieloopbaanbegeleiders (SLB'ers). Bij aanvang van de studie krijgt elke student een SLB'er toegewezen waar hij/zij terecht kan om de studievoortgang te bespreken en voor alle studiegerelateerde/vakinhoudelijke vragen en problemen. Met niet studiegerelateerde en/of persoonlijke vragen en problemen kunnen studenten terecht bij de mentoren, die ook mentale weerbaarheid trainingen (o.a. over stresspreventie, podiumpresentatie, omgaan met podiumangst) aanbieden. De taken van het decanaat zijn vergelijkbaar met die bij andere hbo-opleidingen. Vanwege het internationale karakter van de studentenpopulatie ligt de nadruk bij Codarts sterker op opvang, huisvesting en advies over financiële kwesties voor buitenlandse studenten. Het International Office helpt studenten bij het regelen van uitwisselingen naar het buitenland en ondersteunt ook buitenlandse studenten bij het regelen van vergunningen.

Gezondheid is een belangrijk thema bij Codarts. Eerstejaars studenten Klassiek, Jazz, Pop en Wereldmuziek nemen deel aan de jaarlijkse Health & Perfor-

mance Dag waarin meerdere workshops worden aangeboden over bijvoorbeeld gehoorbescherming, bles- surepreventie, gezonde voeding en performance preparation. Eerstejaars Muziektheater maken met deze thema's kennis via het vak Health & Performance. Bij de aanvang van de studie ondergaan alle zangstudenten een stemkeuring (uitgevoerd door de logopediste in samenwerking met de KNO-artsen van het IKAZIA-ziekenhuis), die inzicht geeft in fysieke mogelijkheden en aandachtspunten.

Bij fysieke klachten kunnen studenten terecht bij het Health Centre voor (manuele) fysiotherapie, logopedie en een conditietraining. Zij kunnen ook een (sport)diëtist en performance coach raadplegen. De aanpak vanuit het Health Centre is primair gericht op preventie; waar nodig wordt doorverwezen naar het uitgebreide externe netwerk dat Codarts op gezondheidsgebied heeft. Vanuit het Health Centre wordt veel aandacht besteed aan het belang van goede gehoorbescherming: studenten en docenten kunnen regelmatig een gehoortest af laten nemen en kunnen een op maat gemaakte gehoorbeschermer laten aanmeten.

De instelling biedt ook lessenseries aan in de methodes Feldenkrais, Alexander Techniek en Mindfulness for Musicians. In samenwerking met het lectoraat *Performing Arts Medicine* is gestart met het ontwikkelen van een programma dat zich specifiek richt op de houding van violisten. Dit lectoraat monitort de frequentie en aard van klachten. Ook de tevredenheid over de gezondheidsvoorzieningen en studiebegeleiding wordt regelmatig gepeild en geëvalueerd.

Codarts heeft onlangs een onderzoek uitgevoerd naar toegankelijkheid van de opleidingen voor studenten met een functiebeperking. Na een grondige evaluatie met diverse betrokkenen en ingewonnen advies van het expertisecentrum Handicap & Studie zijn het beleidsplan, protocol en implementatieplan aangepast. Met name op het gebied van informatievoorziening, voorzieningen en begeleiding, deskundigheidsbevordering, toetsing en examinering zijn verbeteringen doorgevoerd.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat zowel de studiebegeleiding en informatievoorziening bijdragen aan de studievoortgang en afgestemd zijn op de behoeften van de studenten. De opleiding heeft maatregelen genomen naar aanleiding van het laatste accreditatiebezoek en het inspectiebezoek om de informatievoorziening sterk te verbeteren door deze te bundelen en

te stroomlijnen. De commissie heeft veel waardering voor het uiterst professionele zorg- en begeleidings-systeem dat is ontwikkeld en ondergebracht bij de afdeling Student Life. De commissie vindt deze vorm van studieloopbaanbegeleiding en aandacht voor gezondheid bijzonder en zeer relevant voor het beroep.

Uit evaluaties en de gesprekken die de commissie voerde met studenten en alumni blijkt dat de begeleiding op deze terreinen hoog gewaardeerd wordt.

Alles overwegende beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

Kwaliteitszorg

De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding een goed kwaliteitszorgplan heeft waarin eindkwalificaties, programma, personeel, leeromgeving en toetsen op structurele basis worden geëvalueerd door betrokkenen en belanghebbenden. Deze evaluaties vinden plaats aan de hand van toetsbare doelstellingen en concrete maatregelen. Management, bestuur en docenten dragen een gedeelde visie uit en cultiveren een zelfkritische, open houding als het gaat om de ontwikkeling en verbetering van het curriculum. De opleiding heeft naar aanleiding van de laatste visitatie en inspectiebezoek zichtbare verbeteringen doorgevoerd op verschillende domeinen.

Evaluatie

Standaard 9: De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

De commissie beoordeelt deze standaard als **goed**.

Bevindingen

Evaluatie-instrumenten

De kwaliteitszorg van de opleiding sluit aan bij de kwaliteitszorgcyclus (PDCA) van Codarts. Deze bestaat onder meer uit een instellingsplan, de jaarlijkse kaderbrief Financiën & Kwaliteitszorg (met richtlijnen voor de begrotingsopstelling en bestuurlijke prioriteiten), activiteitenoverzichten per opleiding/afdeling en twee keer per jaar een stoplichtenrapportage waarmee in overleg met het CvB de voortgang van de opleiding wordt gemonitord. De kwaliteitszorginstrumenten zijn voor zover mogelijk SMART opgesteld en bevatten relevante streefcijfers. Codarts hanteert de volgende evaluatie-instrumenten:

- Nationale StudentenEnquête (om het jaar): bij het beoordelen van de resultaten worden scores van 3,0 of lager als onvoldoende beschouwd, scores tussen de 3,1 en 3,5 vragen om verbetermaatregelen;
- Digitale semesterevaluaties (EvaSys, twee keer per jaar) en gebruikersonderzoeken;
- MedewerkerTevredenheidsOnderzoek (om het jaar): dit onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van een instrument (Integron/Zestor) dat benchmarking met andere hogescholen mogelijk maakt;
- HBO Kunstenmonitor (jaarlijks): onderzoek naar de tevredenheid over de opleiding en de arbeidsmarktpositie van de alumni;
- Managementinformatie: een bedrijfsvergelijking waarin de positie van Codarts wordt vergeleken met andere (kunstvak)hogescholen;
- U-multirank: dit is een internationale benchmark waar Codarts als eerste Nederlandse kunstvak-hogeschool aan meedoet.

De opleiding analyseert de resultaten van deze evaluaties en neemt naar aanleiding daarvan maatregelen

voor verbetering. Deze worden opgenomen in de activiteitenoverzichten en worden daarmee onderdeel van de PDCA-cyclus. Enkele voorbeelden van gerealiseerde verbetermaatregelen zijn:

- informatievoorziening: inrichting STIP en vernieuwing studiegids (naar aanleiding van de NSE);
- explicitering van en betere communicatie over gehanteerde beoordelingscriteria (EvaSys, NSE);
- aanschaf en implementatie van een nieuw roosterprogramma (asimut);
- curriculumwijzigingen (bijv. andere invulling Muziek Wereldwijd) en personele wijzigingen (EvaSys);
- aanpassing/aanscherping ondernemerschap in het curriculum (HBO Kunstenmonitor, NSE).

Betrokkenheid belanghebbenden

De kwaliteit van de opleiding en voorzieningen wordt tevens gemonitord door verschillende interne commissies en overlegstructuren. De opleidingscommissie (met daarin docenten en studenten) bespreekt met het opleidingsmanagement studierichting-overstijgende onderwerpen, evaluatieresultaten, curriculum-wijzigingen en aanpassingen van de OER en brengt daarover advies uit. Medewerkers zijn verder betrokken via de docentenvergaderingen, vakgroepoverleggen, MTO's, de medezeggenschapsraad en functioneringsgesprekken. De resultaten daarvan komen in docentevaluaties aan de orde. Studenten zijn betrokken via de MR en de studentenpanels die onderwijsinhoud en evaluatieresultaten bespreken en zelf ook andere onderwerpen kunnen introduceren. Een medewerker van de Facilitaire Dienst woont deze panels regelmatig bij, het CvB schuift tenminste één keer per jaar bij de studentenpanels aan.

Codarts bevraagt haar alumni over de kwaliteit van het programma via de HBO Kunstenmonitor, alumnidagen en themadagen zoals de rondetafelconferenties van Klassieke Muziek. Alumni worden ook benaderd via sociale media en websites waar informatie wordt gedeeld over cursussen, toelatingsexamens,

partituren en samenwerkingsprojecten (Docent Muziek, Muziektheater, Wereldmuziek).

Met het beroepenveld onderhoudt de opleiding zoals eerder beschreven contact middels overleggen en (inter)nationale netwerken. Vertegenwoordigers van het werkveld zijn ook als lid van de beoordelingscommissies betrokken bij de eindexamens.

Overwegingen

De commissie heeft kunnen constateren dat de opleiding beschikt over een effectief kwaliteitszorgsysteem gebaseerd op toetsbare doelstellingen en concreet beoogde resultaten. Zij hanteert een breed scala aan evaluatie-instrumenten en betreft studenten, alumni, docenten en het werkveld structureel bij deze evaluatieprocessen. De commissie stelt vast dat de opleiding sinds de vorige accreditatie (2010) en het bezoek van de inspectie (2011) belangrijke stappen heeft genomen in de stroomlijning van de formele

processen en procedures, zoals de informatievoorziening, kwaliteitszorg, het functioneren van de examencommissie en de borging van de toetsing. Ook heeft de opleiding maatregelen genomen om de inhoud en samenhang van het programma te versterken. De commissie waardeert de ontwikkelingsgerichtheid van de opleiding. De student staat centraal en management en docenten staan nadrukkelijk open voor feedback. De commissie is zeer positief over het functioneren van de studentenpanels waarin studenten (per studierichting) de gelegenheid krijgen het programma kritisch te evalueren en met suggesties voor verbetering kunnen komen.

De visitatiecommissie ziet een nadrukkelijk aanwezige, ontwikkelingsgerichte kwaliteitscultuur, waarbij het instrumentarium van Codarts een basis biedt voor verdere groei daarvan. Dit overwegende waardeert zij deze standaard als **goed**.

Toetsing

De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De commissie constateert dat het toetsbeleid binnen Codarts is afgestemd op haar onderwijsvisie van authentiek leren: beoordelingen vinden plaats in reële beroepscontexten en de toetscriteria weerspiegelen de eisen in het werkveld. De commissie stelt vast dat de opleiding actief investeert in de toetskennis en -kunde van de docenten en de leden van de examencommissie en dat dit beleid tot aantoonbare verbeteringen heeft geleid. Tevens concludeert de commissie dat de opleiding beschikt over een bekwame examencommissie en toetscommissie die proactief toezien op de kwaliteit van de toetsing. De informatievoorziening naar de studenten toe is goed.

Toetsing

Standaard 10: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

De commissie beoordeelt deze deelstandaard als **goed**.

Bevindingen

Valide en betrouwbaar

Het toetsbeleid van Codarts (vastgelegd in de notitie Toetsbeleid en in de Onderwijs- en Examenregeling) sluit aan op haar visie op onderwijs, dat uitgaat van het concept authentiek leren. Dit brengt met zich mee dat de wijze van toetsing zoveel mogelijk plaatsvindt in authentieke beroepssituaties en dat de beoordelingscriteria aan de beroepspraktijk zijn gerelateerd. Sinds 2011 heeft Codarts gewerkt aan de versterking van de toetskwaliteit en de borging daarvan. De opleiding heeft handreikingen toetsen en beoordelen ontwikkeld waarin richtlijnen staan beschreven voor de constructie, afname, beoordeling en verwerking van toetsen. Ook de modulebeschrijvingen zijn in de afgelopen jaren vernieuwd waarbij in het bijzonder aandacht is besteed aan het beschrijven van de toets(en). Van elke toets is vastgelegd wat de leerdoelen, de criteria, de toetsvorm, de eventuele weging tussen de onderdelen en de resultaatschaal zijn. Daarnaast heeft de opleiding maatregelen genomen om de beoordelingsvaardigheden van docenten te versterken. In juni 2015 is een competentieprofiel examinatoren opgesteld en hebben alle opleidingen docenten voordragen als examinatoren. Aan de hand hiervan zal de examencommissie examinatoren voor onbepaalde tijd aanwijzen, op voorwaarde dat zij binnen een bepaalde tijd een scholingstraject (BKE/SKE) hebben afgerond, dat in samenwerking met de Willem de Kooning Academy (Hogeschool Rotterdam) zal worden aangeboden. De eerste lichting examinatoren heeft het traject inmiddels afgerond (muziektheorie docenten en leden van de examen- en toetscommissie). Externe beoordelaars worden met ingang van 2015-2016 volgens een vaste procedure aangewezen,

waarbij de examencommissie steekproefsgewijs toetst of de voorgedragen externe beoordelaars voldoen aan het vastgestelde competentieprofiel. Externe beoordelaars worden begeleid door een geschoolde voorzitter en gebruiken een vast evaluatieformat bij de beoordelingen.

De examencommissie ziet toe op het eindniveau door de benoeming van beoordelingscommissies met tenminste één externe beoordelaar. Daarnaast bezoekt de examencommissie elk jaar steekproefsgewijs een aantal eindexamens om na te gaan of de toetsprotocollen op de juiste manier worden gehanteerd. Zij kijkt daarbij ook naar scriptiepresentaties, al behoren deze formeel niet tot het eindwerk. Uit de steekproeven blijkt dat de toetsprotocollen rondom het afstuderen goed worden nageleefd. Wel heeft de examencommissie nog de wens in de toekomst de grootte van de beoordelingscommissies te stroomlijnen (waar nu alleen een minimum geldt) en bij alle eindexamens gebruik te maken van een technisch (niet stemmend) voorzitter om zo de betrouwbaarheid van de toetsing verder te vergroten.

Examencommissie en toetscommissie

De examencommissie speelt zoals gesteld een actieve rol in de borging van de validiteit, objectiviteit en transparantie van de toetsing. Codarts heeft één examencommissie voor alle opleidingen, met sinds 2014 twee 'kamers' voor Muziek en Performing Arts. De commissie is in de afgelopen jaren vernieuwd en versterkt (o.a. met een extern lid met juridische expertise). Alle nieuwe en zittende leden hebben deelgenomen aan een intern traject deskundigheidsbevordering en in veel gevallen ook aan een externe training voor examencommissieleden.

In 2013-2014 is de Codarts toetscommissie ingesteld met als doel in vier jaar tijd alle gebruikte toetsen te onderzoeken op zeven kwaliteitscriteria en uiteindelijk tot een instellingsbrede toetsvisie te komen die aansluit bij het didactisch concept. Deze commissie controleert toetsen en opdrachten vooraf en screent

achteraf steekproefsgewijs het beoordeelde werk. Dit doet zij op basis van checklijsten die de kwaliteitscriteria uit het toetsbeleid rond cijfertoekenning, transparantie, betrouwbaarheid en validiteit beslaan. Zij helpt tevens bij de ontwikkeling van studiehandleidingen en het opstellen van de verschillende beoordelingsformulieren. Docenten krijgen van de toetscommissie feedback en hulp. Het afgelopen jaar lagen de adviezen van de toetscommissie vooral op het gebied van de beschrijving van toetsen: beoordelingscriteria, cesuur, niveau-opbouw, onderscheid tussen product- en procesbeoordeling en leerdoelen konden in haar ogen transparanter worden weergegeven. Dit zijn ook de onderdelen die momenteel in de BDB- en BKE-training expliciet aan de orde komen. Inmiddels zijn deze toetsonderdelen op basis van deze observaties aangepast en verbeterd. Voor 2015-2016 is er een toetsplan opgesteld voor de opleidingen Muziek en Docent Muziek.

Inzichtelijk voor studenten

De visitatiecommissie heeft vastgesteld dat de toetsprocedures inzichtelijk zijn voor studenten. In de OER en in de studiehandleidingen is per module vastgelegd welke competenties getoetst worden, welke toetscriteria er van die competenties zijn afgeleid, welke vorm de toets heeft en wat de beoordelingschaal en weging is. Alle informatie wordt ook online beschikbaar gesteld. Studenten gaven aan tevreden te zijn over communicatie over de toetsing en zijn positief over de verschillende toetsvormen die in de modules worden gehanteerd, die naar hun idee passend zijn bij de stof die wordt aangeboden. Ze gaven aan inzicht te hebben in de criteria waarop zij beoordeeld worden. In de gesprekken die de commissie voerde met studenten, bleek dat de toetsing ook steeds aangepast wordt aan het niveau waaraan studenten moeten voldoen – zo is de toetsing in het eerste jaar vooral procesgericht terwijl in het tweede jaar concrete benchmarks worden gehanteerd.

De extra aandacht voor toetsing en beoordeling is terug te zien in de studenttevredenheid (3,5 op een 5-puntsschaal) over dit onderwerp in de NSE 2014. Ook uit de interne onderwijsbeoordelingen blijkt dat studenten tevreden zijn over de wijze van toetsing. De opleiding is zich er niettemin van bewust dat de beoordelingscriteria en de terugkoppeling van de toetsresultaten blijvend aandacht behoeven.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de opleiding beschikt over een effectief systeem van toetsing waarin er een duidelijke relatie ligt tussen de beoogde eindkwalificaties, de leerdoelen van de modules en de toetsvormen. De validiteit en betrouwbaarheid van toetsing is onder meer verzekerd door de heldere modulebeschrijvingen, toetsplannen en –handreikingen en de monitorende rol van de examencommissie en toetscommissie. Uit de documentatie en de gesprekken die de commissie met de examencommissie en toetscommissie voerde, bleek dat deze een proactieve rol vervullen in de waarborging van de kwaliteit van toetsen en beoordelingen. Zij hebben goed voor ogen wat hen te doen staat en weten dit op een bewijzende wijze te realiseren.

De visitatiecommissie is positief over de maatregelen die er al genomen zijn op het vlak van toetsing (formulering toetsplannen, beschrijving toetsen, protocollen voor beoordelingscommissies) en ondersteunt de opleiding bij haar voornemens om de toetsing verder af te stemmen op het didactisch concept en de beroepsrollen. De benadering van toetsing binnen de afstudeerrichting Muziektheater bij de bachelor Muziek van Codarts kan daarbij als voorbeeld dienen, met name als het gaat om de weging van het maakproces, dat naarmate de studie vordert steeds minder van invloed is op het uiteindelijke cijfer.

Samenvattend concludeert de commissie dat de opleiding actief investeert in de toetskennis en -kunde van de docenten en de leden van de examencommissie en dat dit beleid tot aantoonbare verbeteringen heeft geleid. De commissie stelt vast dat toetsing een belangrijk thema is binnen het docententeam en dat docenten op structurele basis de inhoudelijke kwaliteit van de toetsen en beoordelingen met elkaar afstemmen. De commissie waardeert dat de examencommissie proactief toeziet op de toetskwaliteit en -procedures en dat externen structureel bij de eindbeoordelingen worden betrokken. In overweging nemende dat de opleiding in de doorontwikkeling van de toetsing steeds verder aansluiting weet te vinden bij haar visie, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

Gerealiseerde eindkwalificaties

De visitatiecommissie constateert dat studenten van de opleiding de beoogde eindkwalificaties daadwerkelijk behalen. De commissie stelt vast dat de eindwerken qua onderzoeksvaardigheden en reflectie voldoen aan het vereiste niveau en dat de meerderheid van de alumni als muziekdocent in het beroepenveld werkzaam is. De commissie ziet de eigenheid van de studenten terug in de eindproducten.

Gerealiseerde eindniveau

Standaard 11: De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

De commissie beoordeelt deze standaard als **voldoende**.

Bevindingen

Het eindniveau van de opleiding wordt aan de hand van drie onderdelen getoetst:

- afsluitend tentamen pedagogiek/hoofdvak/liostage;
- eindpresentatie van het onderzoek bestaande uit capita selecta, good practice en een educatief product;
- afsluitend tentamen op het primair instrument

Uit de gesprekken met het werkveld en de alumni bleek dat de kwalificaties van de studenten adequaat voldoen aan de eisen die de sector stelt. Het niveau van de alumni blijkt ook uit de volgende punten:

- circa 95 procent van de afgestudeerden heeft werk binnen het eigen vakgebied (HBO Kunstenmonitor 2013 en 2014). Alumni zijn veelal zowel docent als musicus. Zo geven afgestudeerden les binnen het basis- en voortgezet onderwijs, zijn koordirigent of orkestleider en bespelen daarnaast hun primaire instrument. De alumni werken veelal in een grootstedelijke omgeving en een deel werkt bij de samenwerkingspartners van Codarts Docent Muziek, zoals de SKVR en Hellendaal;
- een relatief groot deel van de alumni, 44,4%, is werkzaam als zelfstandige (HBO Kunstenmonitor 2013 en 2014).
- een achtste deel van de studenten stroomt na de bachelor door naar een masteropleiding (HBO Kunstenmonitor 2013 en 2014);

Alumni gaven aan dat zij zich goed toegerust achten voor het beroep en na afstuderen daadwerkelijk startbekwaam om als muziekdocent aan de slag te gaan in de verschillende educatieve contexten. Dit blijkt ook uit de HBO Kunstenmonitor 2013 en 2014

waarin een grote meerderheid van alumni van mening is dat de opleiding een goede basis biedt voor het uitoefenen van het beroep.

Overwegingen

De eindproducten die de commissie heeft bekeken, laten zien dat de studenten de eindkwalificaties van de opleiding behalen. De commissie heeft een selectie uit de eindproducten van de eerste twee onderdelen gezien en tijdens de visitatie een presentatie van de muzikale kwaliteiten van de studenten gezien. Zij stelt vast dat de uitkomsten van de liostage van bachelorniveau zijn en laten zien dat studenten in staat zijn om op hun eigen leerproces te reflecteren. Ook het afstudeeronderzoek voldoet inhoudelijk en in de vormgeving aan de eisen van een HBO-eindschrijft. Verder stelt de commissie vast dat studenten in hun onderwerpkeuze invulling geven aan een eigen profiel, maar constateert tegelijkertijd dat de studenten nog niet een duidelijke visie op het vak formuleren of reflecteren op hun rol in het leerproces van diegenen die zij lesgeven. Om dit te realiseren zou de commissie de opleiding willen aanmoedigen inhoudelijk meer samenhang te creëren tussen de eindexamenonderdelen en sterker te sturen op de manier waarop onderzoek en reflectie worden ingezet. Gezien de doelstelling om muziekdocenten op te leiden die het spelen van muziek centraal stellen bij het lesgeven, zou het wenselijk zijn om de ambachtelijk-artistische competenties (i.e. het muziek maken zelf) te relateren aan de eindproducten.

De commissie stelt vast dat de opleiding bekwaame muziek docenten met een eigen profiel opleidt en de eindkwalificaties over de gehele lijn realiseert. Dit blijkt ook uit de werkzaamheden van alumni waarvan de grote meerderheid binnen het eigen vakgebied aan de slag gaat. De commissie beoordeelt deze standaard dan ook als **voldoende**.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Deze notitie is volgens het NVAO-format opgesteld.

Deskundigheid	De deskundigheid blijkt uit:
a. deskundigheid ten aanzien van de ontwikkelingen in het vakgebied	De heer Bisschop Boele is lector Lifelong Learning in Music aan het Prins Claus Conservatorium, Groningen. Hij is recent gepromoveerd aan de Georg-August-Universität Göttingen De heer Ploeg is studieleider en kerndocent aan de Hogeschool Leiden
b. internationale deskundigheid	De heer Bisschop Boele is recent gepromoveerd aan de Georg-August-Universität Göttingen De heer Ploeg is studieleider en kerndocent aan de Hogeschool Leiden en onder andere betrokken bij uitwisselingsprojecten met buitenlandse opleidingen Docent Muziek Mevrouw Vos studeerde onder andere aan de University of Manchester
c. werkvelddeskundigheid in het voor de opleiding relevante beroepenveld	De heer Ploeg is kerndocent aan de Hogeschool Leiden, en tevens voorzitter van de Vereniging Leraren Schoolmuziek
d. ervaring met het geven en ontwikkelen van onderwijs op het desbetreffende opleidingsniveau en deskundigheid ten aanzien van de door de opleiding gehanteerde onderwijsvorm(en) ¹	De heer Bisschop Boele was hoofddocent aan het conservatorium van Groningen. Hij is gastdocent Ethnomusicologie aan de Georg-August-Universität Göttingen. De heer Ploeg is kerndocent bij Hogeschool Leiden, tevens betrokken bij de toetscommissie van die opleiding Mevrouw Janssen is NVAO-gecertificeerd trainer voor panelvoorzitters Mevrouw Vos is student assistent bij het Utrechts Conservatorium
e. visitatie- of auditdeskundigheid	Mevrouw Janssen is voorzitter in vele visitaties
f. studentgebonden deskundigheid	Mevrouw Vos studeerde tot en met 2015 aan de UU en University of Manchester, waar ze o.a. haar researchmaster afrondde. Sinds 2013 studeert ze tevens Klassieke Zang aan het Utrechts Conservatorium

¹ Hieronder worden bijvoorbeeld verstaan afstandsonderwijs, werkplekgerelateerd onderwijs, flexibel onderwijs, competentiegericht onderwijs of onderwijs voor excellente studenten.

Bijlage 2 Programma visitatie

7 april 2016: verkenning en Docent Muziek

Locatie: Codarts, Kruisplein 26, Rotterdam

09.00 – 11.00	Vergadering commissie: <ul style="list-style-type: none">• Lisa Janssen, voorzitter• Evert Boele Bisschop• Reyer Ploeg• Lette Vos• Jesseka Batteau, secretaris
11.00 – 12.00	<i>Bestuur en directie</i> Kennismaking, doel en programma visitatie, organisatie, beleid
12.00 – 12.30	<i>Examencommissie</i> Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties
12.30 – 13.30	<i>Lunch en inloopspreekuur</i> Mogelijkheid voor studenten en medewerkers voor gedachtewisseling met commissie, tevens bestudering van documenten
13.30 – 14.00	<i>Showcase Docent Muziek</i> Mogelijkheid tot het profileren van de opleiding
14.00 – 15.15	<i>Docenten</i> Doelen van de opleiding, programma, toetsing, kwaliteit docenten
15.30 – 16.30	<i>Studenten (inclusief afvaardiging opleidingscommissie)</i> Programma, toetsing, kwaliteit docenten
16.30 – 17.30	<i>Werkveldcommissie en alumni</i> Aansluiting van opleiding op werkveld, toetsing en afstuderen
17.30 – 18.00	<i>Intern overleg</i>
18.00 – 18.15	Afsluiting van de dag, korte terugkoppeling

8 april 2016: Codarts B Muziek

Locatie: WMDC, Pieter de Hoochweg 125, Rotterdam

- 09.00 – 11.00 Vergadering commissie:
- Lisa Janssen, voorzitter
 - Evert Boele Bisschop
 - Nora Mulder
 - Bart Suèr
 - Lette Vos
 - Jesseka Batteau, secretaris
- 11.00 – 11.30 *Showcase Muziek*
Mogelijkheid tot het profileren van de opleiding
- 11.30 – 12.45 *Docenten*
Doelen van de opleiding, programma, toetsing, kwaliteit docenten
- 12.45 – 14.00 *Lunch en inloopspreekuur*
Mogelijkheid voor studenten en medewerkers voor gedachtewisseling met commissie, tevens bestudering van documenten
- 14.00 – 15.15 *Studenten (inclusief afvaardiging opleidingscommissie)*
Programma, toetsing, kwaliteit docenten
- 15.30 – 16.15 *Werkveldcommissie en alumni*
Aansluiting van opleiding op werkveld, toetsing en afstuderen
- 16.15 – 17.45 *Intern overleg*
- 17.45 – 18.15 Terugkoppeling resultaten beide opleidingen, afsluiting van de visitatie

Bijlage 3 Kwantitatieve gegevens

Opleiding Bachelor Docent Muziek

Uitval 1^e jaar

cohort	instroom	uitval 1e jaar	percentage
2009	16	3	18,8%
2010	9	1	11,1%
2011	11	1	9,1%
2012	9	0	0,0%
2013	10	1	10,0%
2014	12	2	16,7%

Uitval en rendement Bachelor (1^e keer inschrijving HO)

cohort	instroom	aantal her	uitval bachelor	percentage	rendement	percentage
2008	16	14	1	7,1%	7	50,0%
2009	16	13	3	23,1%	7	53,8%
2010	9	8	1	12,5%	6	75,0%

Uitval en rendement Bachelor (1e keer inschrijving Codarts)

cohort	instroom	aantal her	uitval bachelor	percentage	rendement	percentage
2008	28	24	2	8,3%	14	58,3%
2009	30	25	3	12,0%	15	60,0%
2010	26	21	5	23,8%	15	71,4%

Docent-student ratio

Docenten 2015-2016 in fte:	6,56
Studenten 2015-2016:	89
Docent-student ratio	1:13,57

Kwalificaties docenten

Docenten	17
Mastergraad *	5
Percentage	29,41%

* één docent is bezig met een PhD

Contacturen per studiejaar

Jaar 1:	19,5	uur contacttijd en 1 dagdeel stage
Jaar 2:	19,5	uur contacttijd en 1 dagdeel stage
Jaar 3:	16	uur contacttijd en 1 dagdeel stage
Jaar 4:	9	uur contacttijd en 2 dagdelen lio stage

Bijlage 4 Eindkwalificaties

1. ARTISTIEK COMPETENT

De kunstvakdocent kan als kunstenaar met een eigen visie artistiek werk creëren en het artistieke proces inclusief een breed scala aan ambachtelijke kennis en instrumentele vaardigheden toepassen in onderwijs waardoor lerenden de betekenis van kunst ervaren, geïnspireerd raken en een eigen artistiek proces doorlopen.

Creëren

De beginnend kunstvakdocent:

1. ontwikkelt op basis van kennis, intuïties, waarnemingen en inzichten een eigen artistieke visie.
2. vertaalt zijn artistieke visie naar ideeën en kan met behulp van daartoe geëigende (disciplinespecifieke) middelen zijn ideeën vormgeven.
3. benoemt het creatieve proces en de wijze waarop artistiek werk ervaringen bij de lerenden veroorzaakt.
4. gebruikt vakinhoudelijk--didactische kennis en vaardigheden in samenhang met de doelen van het onderwijs om een creatief proces bij de lerenden te realiseren.

De beginnend docent muziek:

- 2.1. componeert, arrangeert en improviseert vanuit eigen fascinaties en visies op muziek in verschillende stijlen en contexten.

- 4.1 toont inzicht in muzikale en creatieve processen bij de lerende(n).

Ambachtelijk

<p>De beginnend kunstvakdocent:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. toont brede kennis op het gebied van de eigen discipline. 6. toont technische vaardigheden op het gebied van de eigen discipline. 7. gebruikt culturele, kunsthistorische en actuele vak-kennis en plaatst uitingen van de eigen discipline in deze context. 8. benut kennis en ervaring die hijzelf en de lerenden elders hebben opgedaan, waardoor het onderwijs inhoudelijk actueel blijft. 	<p>De beginnend docent muziek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5.1 . maakt gebruik van brede historische en stilistische kennis van genoteerde en niet--- genoteerde muziek uit verschillende stijlperioden en culturen. 6.1. toont over de muzikale instrumentale, vocale en multimediale vaardigheden te beschikken om muziek uit een breed repertoiregebied tot klinken te brengen. 6.2. leidt en coacht vocale en instrumentale formaties van de lerenden. 6.3. zet de zang--- en spreekstem adequaat in. 6.4. kan de lerenden met een akkoordinstrument begeleiden. 7.1. kan muziek beschouwen vanuit verschillende invalshoeken en in samenhang met andere kunsten. 8.1. kent en hanteert het relevante lied---, speel--- en luis-terrepertoire voor de kunsteducatieve praktijk en maakt zich nieuw repertoire eigen.
--	--

2. PEDAGOGISCH---DIDACTISCH COMPETENT

<p><i>De kunstvakdocent beschikt als docent over de juiste pedagogische en didactische kennis en vaardigheden om op professionele wijze voor de individuele lerenden en voor groepen lerenden waarmee hij werkt, een veilige en krachtige leeromgeving tot stand te brengen waarin hij hen begeleidt hun mogelijkheden en ambities te ontdekken en ontwikkelen.</i></p>	
<p><i>Pedagogisch</i></p>	
<p>De beginnend kunstvakdocent:</p> <p>9. houdt rekening met hoe lerenden leren, hoe hun ontwikkeling verloopt, welke problemen zich daarbij kunnen voordoen en hij weet (hoe) daar mee om te gaan.</p> <p>10. creëert de randvoorwaarden (sfeer, organisatie, opdrachten, materialen, fysieke ruimte) die de lerenden in staat stellen zelfstandig en in groepen te kunnen leren.</p> <p>11. ondersteunt de lerenden in hun leerproces door leervragen en leerproblemen te signaleren, te benoemen en erop te reageren.</p> <p>12. signaleert, benoemt en begeleidt de individuele talenten van lerenden, heeft kennis van beoogde eindniveau en weet dit in tussentappen te helpen ontwikkelen.</p>	<p>De beginnend docent muziek:</p> <p>9.1. begrijpt de specifieke dynamiek van het muzikaal werken met en in groepen en gebruikt kennis van groepsdynamische processen bij de omgang met de lerenden.</p> <p>10.1. helpt lerenden zich te oriënteren in het fenomeen muziek en stimuleert hun betrokkenheid zodat ze actief, zelfstandig en zelfverantwoordelijk in staat zijn hun eigen muzikale interesses en doelen na te streven.</p>
<p><i>Didactisch</i></p>	
<p>De beginnend kunstvakdocent:</p> <p>13. ontwerpt leeractiviteiten vanuit een vakgerichte didactische visie die in het perspectief van de ontwikkeling van de lerenden betekenisvol zijn.</p> <p>14. biedt organisatievormen, leermiddelen en leermaterialen aan die de leerdoelen en leeractiviteiten van onderwijs in kunstvakken ondersteunen.</p>	<p>De beginnend docent muziek:</p> <p>13.1. analyseert (muzikale) leersituaties en ontwerpt op basis hiervan methodische leer---, werk--- of handelingsplannen</p> <p>13.2. formuleert doelen voor diverse leersituaties waarbij de visie van de (muziek)educatieve instelling richtinggevend is.</p> <p>13.3. hanteert de domeinen musiceren, componeren en improviseren, onderzoekend luisteren en muziek beschouwen, reflecteren op eigen werk en dat van anderen.</p> <p>14.1. hanteert strategieën om lerenden vertrouwd te maken met de gangbare elementen en structuren van muziek en weet hoe deze zich in verschillende tradities, stijlen en genres tot elkaar verhouden</p> <p>14.2. kent en hanteert diverse muzikale en onderwijskundige bronnen voor het leren en doceren, past lied---, speel--- of</p>

<p>15. toetst de ontwikkeling en voortgang van de lerenden en beoordeelt de resultaten op verantwoorde wijze.</p> <p>16. geeft kunst en cultuur een betekenisvolle plaats in het onderwijs en evalueert deze plaats structureel.</p>	<p>luistermateriaal aan of ontwerpt dit zelf.</p> <p>14.3. levert een bijdrage aan multi- en interdisciplinair leren op basis van inzicht in hoe muziek en andere vakgebieden samenhangen en elkaar wederzijds beïnvloeden.</p> <p>15.1. ontwerpt en hanteert adequate toetsvormen en geeft lerenden constructieve feedback om volgende stappen in hun muzikale ontwikkeling te maken.</p> <p>15.2. beoordeelt de muzikale kennis, toepassing daarvan en speelvaardigheden van lerenden aan de hand van criteria.</p>
--	---

3. INTERPERSOONLIJK COMPETENT

<p><i>De kunstvakdocent heeft als docent en kunstenaar het vermogen een prettig leer- en werkklimaat te creëren waarin hij oog heeft voor persoonlijke relaties en waarin op een coöperatieve en constructieve manier door betrokkenen wordt gecommuniceerd en samengewerkt.</i></p>	
<p><i>Communicatief</i></p>	
<p>De beginnend kunstvakdocent:</p> <p>17. realiseert op basis van kennis van groepsdynamica en communicatie met lerenden een leef- en werkklimaat dat gekenmerkt wordt door samengaan en samenwerken.</p> <p>18. houdt in zijn taalgebruik, omgangsvormen en manier van communiceren rekening met de posities, achtergronden, belangen en gevoelens van zijn gesprekspartners.</p> <p>19. beargumenteert zijn artistieke, pedagogische en didactische visies en de daaruit voortvloeiende keuzes in begrijpelijke taal.</p> <p>20. maakt zijn fascinatie voor kunst en cultuur en de eigen artistieke discipline zichtbaar en zet dat in om lerenden te motiveren en stimuleren.</p>	<p>De beginnend docent muziek:</p> <p>17.1. zet muziekpsychologische en groepsdynamische kennis in bij de omgang met lerenden.</p> <p>18.1. stemt zijn handelen af op de invloed van de sociale, economische, culturele omgeving en de rol van muziek daarin ten behoeve van de ontwikkeling, het welbevinden van de individuele lerende.</p>
<p><i>Samenwerken</i></p>	
<p>De beginnend kunstvakdocent:</p> <p>21. levert een actieve, constructieve bijdrage aan verschillende vormen van overleg en samenwerken binnen en buiten het onderwijs.</p> <p>22. werkt volgens de in de samenwerking geldende afspraken, procedures en systemen.</p> <p>23. heeft een duidelijk beeld van zijn eigen kwaliteiten, beperkingen en rol in een samenwerking en staat open voor andere visies en ideeën.</p>	<p>De beginnend docent muziek:</p> <p>21.1. Initieert en organiseert muzikereducatieve voorstellingen of projecten voor het binnen- en buitenschoolse werkveld in samenwerking of nauw overleg met collega's of afnemers.</p>

4. OMGEVINGSGERICHT COMPETENT

<p><i>De kunstvakdocent kan als docent en cultureel ondernemer relevante ontwikkelingen in de samenleving signaleren en onderzoeken en ziet daarin de kansen en mogelijkheden om op een zakelijke en georganiseerde wijze de verbinding te leggen met zijn leer- en werkomgeving.</i></p>	
<p><i>Omgevingsgerichtheid</i></p>	
<p>De beginnend kunstvakdocent:</p> <p>24. signaleert actuele ontwikkelingen in de internationale samenleving en verbindt deze aan de beroepspraktijk.</p> <p>25. voert (artistiek) praktijkonderzoek uit om zijn eigen theoretisch kader te toetsen aan de beroepspraktijk.</p> <p>26. toont inzicht in de functie en plaats van de kunsten in de samenleving en verwerkt die in zijn beroepspraktijk.</p>	<p>De beginnend docent muziek:</p>
<p><i>Cultureel ondernemen</i></p>	
<p>De beginnend kunstvakdocent:</p> <p>27. neemt initiatief en benut kansen in de binnen- en buitenschoolse onderwijsmarkt, voor zowel bestaande als nieuwe producten of activiteiten.</p> <p>28. toont zakelijk, creatief en organisatorisch inzicht bij het ontwikkelen van zijn cultureel ondernemerschap.</p> <p>29. levert een actieve bijdrage aan een gezamenlijk project of product en staat open voor andere ideeën en inbreng.</p>	<p>De beginnend docent muziek:</p> <p>27.1. Initieert en organiseert muziekinducatieve voorstellingen of projecten voor het binnen- en buitenschoolse werkveld.</p>

5. KRITISCH---REFLECTIEF COMPETENT

<p><i>De kunstvakdocent heeft als startbekwaam beroepsbeoefenaar een kritische en onderzoekende houding richting zijn eigen (kunst)pedagogische en artistieke handelen, beroepsopvattingen en persoonlijke concepten en kan deze systematisch bijstellen ten bate van zijn persoonlijke en professionele ontwikkeling.</i></p>	
<p><i>Reflectief</i></p>	
<p>De beginnend kunstvakdocent:</p> <p>30. kijkt systematisch naar zijn handelen en heeft een duidelijk beeld van eigen kwaliteiten en beperkingen.</p> <p>31. gebruikt verschillende methodieken (bv. interview, evaluatie, feedback) om te reflecteren op zijn eigen handelen.</p>	<p>De beginnend docent muziek:</p>
<p><i>Groei en vernieuwing</i></p>	
<p>De beginnend kunstvakdocent:</p> <p>32. heeft een kritische en onderzoekende houding gericht op vakinhoudelijke vernieuwing en doorgroei.</p> <p>33. ontwikkelt zijn beroepsvisie vanuit pedagogische en cultureel---maatschappelijke dimensies en past deze visie toe in de beroepspraktijk.</p> <p>34. gebruikt de resultaten van (artistiek) praktijkonderzoek om zijn eigen beroepsvisie verder te ontwikkelen en zijn persoonlijk werkconcept te expliciteren.</p>	<p>De beginnend docent muziek:</p> <p>32.1. toont aan dat hij voortdurend bezig is met zijn artistieke ontwikkeling en zijn ontwikkeling als docent muziek en docent kunstvakken.</p> <p>34.1. bezit relevante onderzoeksvaardigheden ten behoeve van de innovatie binnen de muziek-educatie, past deze toe en is in staat zijn bevindingen en/of onderzoeksresultaten terug te koppelen naar de onderwijspraktijk.</p>

Bijlage 5 Programmaoverzicht

Curriculummodel Docent Muziek

Docent Muziek	Propedeuse						Hoofdfase					
	1e sem	2e sem.	totaal	3e sem	4e sem	totaal	5e sem	6e sem	totaal	7e sem	8e sem	totaal
Musicus												
Primair instrument sem 1 tm 6	3	3	6	3	3	6	3	3	6			
MTV Solfege en Gehoortraining sem 1 tm 5	2	2	4	1	1	2	1		1			
MTV Schrijven en analyseren jaar 1 tm 3	2	6	8		5	5		2	2			
Pianopracticum sem 1 tm 6 (4 wordt bij Ens 4 afgesloten)	1	2	3	2		2	1	2	3			
Gitaarpracticum sem1 tm 2	1	2	3									
Zangpracticum sem 1 tm 6 (4 wordt bij Ens 4 afgesloten)	1	2	3	2		2	1	2	3			
Drumpracticum sem 1 tm 2	1	2	3									
Koor jaar 1 tm 3		2	2		2	2		2	2			
Dirigeertechniek jaar 3 en 4								2	2		3	3
Muziekgeschiedenis sem 3 tm 5				1	2	3	1	2	3			
Popmuziekgeschiedenis jaar 2					2	2						
Muziekwereldwijd jaar 1		3	3									
Kunst algemeen jaar 3								3	3			
Maker/Performer												
Ensemble jaar 1 tm 3		3	3	2	4	6		3	3			
Bewegingspracticum jaar 1		1	1									
Drama jaar 2					3	3						
Docent												
Onderwijspsychologie sem 1 tm 6	1	2	3	1	2	3	1	2	3			
Hoofdvak sem 1 tm 6	4	4	8	3	4	7	4	3	7			
Hoofdvak-Onderwijspsychologie jaar 4											9	9
Stage jaar 1 tm 3 (stage 1 heeft 2 toetsen)	4	4	8		8	8		7	7			
Liostage jaar 4											13	13
Onderzoeker												
Afstudeer Onderzoek jaar 4											18	18
Ondernemer												
ISA (jaar 1 tm 3)		1	1		2	2		2	2			
Ondernemerschap (jaar 1 tm 3)		1	1		1	1		1	1			0
Musical Voorbereiding jaar 3								2	2			
Musical Organisatie jaar 4										5		5
Totaal aantal:	20	40	60	15	39	54	12	38	50	5	43	48
Profielen en minoren/keuzemodules: jaar twee totaal 6 punten, jaar drie en vier 10 punten												

Persoonlijk profiel Gitaar (2 toetsen) jaar 2 (4 wordt bij Ens 4 afgesloten)				2	1	3						
Persoonlijk profiel Drum (2 toetsen) jaar 2 (4 wordt bij Ens 4 afgesloten)				2	1	3						
Persoonlijk profiel Kunst en Cultuur 1 jaar 2					3	3						
Persoonlijk profiel Kunst en Cultuur 2 jaar 2					3	3						
Persoonlijk Profiel Muziekeducatie aan kinderen 1 jaar 2					3	3						
Persoonlijk Profiel Muziekeducatie aan kinderen 2 jaar 2					3	3						
Minor ensembleleiding, (5 toetsen, per semester 2) jaar 3							4	6	10			
Minor CKV (2 toetsen) jaar 3							3	7	10			
Minor Po-Pabo (2 toetsen) jaar 3							3	7	10			
ISA/Keuze Minor jaar 4											12	12

Modules in paars vak (toets 1 en eventueel 2) zijn onderdeel van grotere module met afsluiting in semester2 (toets 2 of 3).

Bijlage 6 Bestudeerde documenten

- Kritische Reflectie
- Rapport Inspectie 'Waarborgen Eindniveau Kunstvakhogescholen' (2011)
- Domeinspecifiek referentiekader + eindkwalificaties (Opleidingsprofiel Docent Muziek, Netwerk KVDO, 2004)
- Studiegids B Docent Muziek Codarts
- Modulebeschrijvingen
- Onderwijs- en examenregeling Codarts Algemeen en opleiding Docent Muziek
- CV's docenten
- Codarts toetsbeleid (2011)
- Handreiking Toetsen en Beoordelen Codarts (2013)
- Concept Didactisch Model (2016)
- Overzicht + samenvatting studenten- en medewerkersevaluaties (EvaSys, HBOKunstenmonitor, NSE; MTO)
- Notitie Codarts Kwaliteitszorg
- Representatieve selectie toetsen en beoordelingen
- Studiematerialen diverse studierichtingen.
- Studentnummers eindproducten + beoordelingen bekeken door de commissie:

2014-2015: 1904302; 2056712; 2074885; 2113902; 2017385; 2052261; 2130416

2013-2014: 2094738; 2008637; 2050315; 2036452; 1903483; 2046156; 2030470; 2011409

Bijlage 7 Onafhankelijkheidsverklaringen

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de opleidingen B Muziek en B Docent Muziek van Codarts Hogeschool voor de Kunsten. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan mij bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam:

Evert H. Bisschop Boek

Datum:

7-4-2016

Plaats:

Rotterdam

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de opleidingen B Muziek en B Docent Muziek van Codarts Hogeschool voor de Kunsten. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan mij bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam:

Reyer Floey

Datum:

7 april 2016

Plaats:

Rotterdam

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring
voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de opleidingen B Muziek en B Docent Muziek van Codarts Hogeschool voor de Kunsten. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan mij bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam: *A.S. (datte) Vos*

Datum: *7 april 2016*

Plaats: *Rotterdam*

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring
voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de opleidingen B Muziek en B Docent Muziek van Codarts Hogeschool voor de Kunsten. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan mij bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam: *M. Bateau*

Datum: *07-04-2016*

Plaats: *Rotterdam*

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de opleidingen B Muziek en B Docent Muziek van Codarts Hogeschool voor de Kunsten. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan mij bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam: *Lisa Janssen*

Datum: *07.04.2016*

Plaats: *Rotterdam*